Haftalık Siyasi Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

SAYI: 175
9 HAZİRAN 1980
PAZARTESİ
15 LİRA

Gerçek 5 yaşında

YAZISI 3. SAYFAMIZDA

MERKEZİ SİYASAL İŞBİRLİĞİ'NCE DÜZENLENEN KAMPANYA SÜRÜYOR

SİA Geçemez!

● **Ülkemiz topraklarını Amerikan emperyalizmine peşkeş çeken Savunma İşbirliği Anlaşmasına karşı Merkezî Siyasal İşbirliği'nce yönlendirilen kampanya çeşitli kentlerde sosyalist siyasal güçlerin beraberliği altında sürdürülüyor.**

İktidarın ülkemiz topraklarını emperyalizme peşkeş çeken bir anlaşmayı Meclisten geçirme çabalarında bulunduğu şu günlerde bağımsızlık için sonuna kadar tutarlı bir mücadeleyi yürütebilecek tek güç olan sosyalistler ortaklaşa bir kampanya yürütüyorlar.

Gerek ülkemizin güvenliği, gerekse komşu ülkelerin ve Orta Doğu'nun mazlum halklarını tehdit eden Amerikan üslerine Savunma İşbirliği Anlaşması hayat veriyor. Bu anlaşmanın meclisten geçmemesi tüm bağımsızlık güçlerinin ortak amacı olmalıdır. Batı klübüne karşı olduğunu söyleyen güçler de samimiyetlerini alacakları tavırla şu günlerde belirleyeceklerdir.

Merkezi Siyasi İşbirliği'nce yönlendirilen kampanya çeşitli illerimizde, Eskişehir, Çanakkale, İzmir, Muğla, Kocaeli, Hatay, Adana, Manisa, Balıkesir'de toplantılar, bildiriler, paneller ve mitinglerle yürütülüyor. Kampanyanın başını çeken sosyalist güçlerin en titiz olmaları gereken konu, bu çabalara sosyalist siyasal güçler dışında kalan ve objektif konumları bağımsızlıktan yana olmayı gerektiren güçlerin katılmasını sağlamaya özen göstermekte yatmaktadır.

Halkımız AP İktidarından kurtulmak istiyor

● **AP azınlık iktidarı faşist terörü himaye ediyor, kışkırtıyor, besliyor. AP iktidarı halkımızı sıkboğaz edip tekelleri rahata kavuşturmak istiyor. AP iktidarı halkımızın üstüne bir karabasan gibi inmiştir. Halkımız AP azınlık iktidarından ve kuduran faşist terörden kurtulmak istiyor.**

AP iktidarının niteliği ve amaçları açığa çıkmıştır. Milyonlarca emekçi yurttaşımız Demirel'in hesaplarını anlamıştır. Bu iktidardan beklediği hiç bir şey yoktur. Ama bu iktidardan soracağı pek çok şey vardır

Demirel amaçlarına adım adım yaklaşmak istiyor. Önce hayatı emekçiler için çekilmez hale getirdi. Ölçüsüz zamlar, pahalılık, yokluk ve yoksulluk getirdi. Dar gelirli yurttaşları nefes alamaz hale getirdi.

Demirel iktidarı, arkasından siyasal zorbalığı geliştirdi. Baskıları artırdı. İşkence kol geziyor. Can güvenliği yok. İş güvenliği kalmadı. İktidar grevleri plânlı bir şekilde ezmeyi, işçileri aç bırakmayı deniyor. Memurları sindirmeyi, emekçi köylüleri yok pahasına çalıştırmayı umuyor.

devamı s. 7, sü. 1'de

Burjuvazinin Militanı!

Adalet Partisi ve ardındaki egemen güçlerin Türkiye'de demokrasiyle iyice yollarının ayrıldığı hergün biraz daha açığa çıkıyor. Her fırsatta, her olayda bu gerçek somutlanıyor.

Egemen güçlerin sömürü düzenini sürdürmek, emekçi kitlelerin yaşam düzeyini geriletmek, ABD ve AET emperyalizminin Türkiye üzerindeki ekonomik, siyasi ve askeri emellerini gerçekleştirmek için sürdürdükleri yoğun çaba, bu güçlerin Türkiye'de demokrasiye kastetme plânlarıyla içiçe yürüyor. Adalet Partisi ve onun başkanı Demirel'in faşizmle kesin ve fütursuz işbirliği politikası da bu maddi temelde somutlanıyor.

Adalet Partisi Genel Başkanı bu politikanın tüm icaplarını hiç çekinmeden yerine getirirken, Türkiye'de «bunalımdan çıkma» adına demokrasiyi boğmanın, kitlelerin elini kolunu bağlamanın, halk güçlerini etkisizleştirmenin ortamını oluşturmak için elinden geleni geri komuyor. Amacı, tüm demokratik işleyişlerin «iflâsa mahkum» olduğunu her ne bahasına olursa olsun «ispat» etmektir. Bunun için göze almadığı ve almayacağı hiç bir risk yoktur. Onun için de, tam bir pervasızlıkla, siyaseti de, ekonomiyi de, devlet yönetimini

devamı s.7, sü. 3'de

İki 12 Martçı yine sahnede

Süngülü demokrasi tuzağı

● **Batur'a karşılık Türün gibi bir işkenceciyi aday gösteren AP nasıl bir Türkiye düşündüğünü açığa vurmuştur. CHP Batur'un seçilmesini demokrasinin yararına görme hatasına düşmektedir.**

Türkiye'nin başlıca sorunu haline getirilen cumhurbaşkanlığı seçiminin geçtiğimiz hafta büründüğü nitelik oldukça önemlidir. CHP'nin adayı Batur'a karşı AP Türün'ü aday çıkartmıştır.

Türün bir simgedir. 12 Mart'ın işkence araçlarından biridir. Bu işi bitmiş insanlık suçlusunu

devamı s. 7, sü. 1'de

TSİP'in 6. kuruluş yıldönümü Ankara'da kutlanıyor

● **Daha önce 14 Haziran olarak tesbit edilen kutlama toplantısı tarihi yurtdışında bulunan Genel Başkan Ahmet Kaçmaz'ın dönüş tarihine uygun olarak 21 Haziran Cumartesi gününe ertelendi.**

● **Atatürk Spor Salonunda yapılacak olan kutlama Ankara İl Kongresiyle aynı güne rastlıyor.**

Türkiye sosyalist İşçi Partisi'nin altıncı kuruluş yıldönümü Ankara'da Atatürk Spor Salonunda kutlanacak. Toplantı tarihi daha önce 14 Haziran tarihinde yapılmak üzere belirlenmişti. Ancak TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın yurda dönüş tarihinin bu güne yetişmemesi üzerine kuruluş yıldönümü toplantısının bir hafta ertelenerek aynı yerde 21 Haziran tarihinde yapılması kararlaştırıldı.

Irak Hükümetinin soykırım politikasını lanetliyoruz

«Hakkari'li yurttaşlarımız» Irak sınırını geçerek «ot biçtikleri» için, Irak ordusuna bağlı askerler tarafından hunharca katledildiler. On kişi öldü, on ikisi yaralandı.

Olay ne bir «yanlışlıktır» ne de «vurdumduymazlık»! Öldürülen on kişi Irak hükümetinin soykırımcı politikasının kurbanlarıdır. Saddam Hüseyin yönetimi, bir yandan Irak'da Kürt halkına karşı soykırım politikasını devam ettirmekte, öte yandan işçi sınıfı hareketine karşı da ezme ve sindirme siyaseti gütmektedir. On masum yurttaşın öldürülmesi de bunun sonucudur.

Demirel iktidarı bu olayın «iki ülke arasındaki anlaşmaya aykırı» olduğunu, bunun «gerçek müslümanlıkla bağdaşmadığını» ve Irak yetkililerinin tutumlarını «yadırgadığını» söylemektedir. Bu da üzerinde durulması gereken bir **noktadır!**

Çünkü, meselenin özü, iktidarın ileri sürdüğü gibi «yadırganacak» bir «vurdumduymazlık» değildir, Bilinen bir politikadır. Öte yandan, Irak makamlarının Demirel'i bile «yadırgatan» tutumu ve cür'eti, zaten bu iktidarın niteliğinden ve politikalarından kaynaklanmaktadır. AP iktidarı sorunu «ot» kapsamında ele alıp «yadırgarsa», Irak hükümetinin bundan memnun kalma-

devamı s. 7, sü.5'de

Bankalar ve İMF son sözü söyledi

Faiz serbest, fikir yasak!

● **Bir hükümet kararnamesiyle bankaların vadeli mevduat için tesbit edecekleri faiz hadleri serbest bırakıldı. Bu karar üretimin düşmesine, maliyetlerin artmasına ve tekel dışı sermaye kesimlerinin tasfiyesine yol açacak.**

Uluslararası Para Fonu İMF ile, ülkem'zde tekelci egemenliğin ana mihrakı bankaların isteği gerçekeşti: Hükümet faiz hadlerini serbest bıraktı. Faiz hadlernin bankalar tarafından istedikleri düzeyde tesbit edilmesi ekonomide kısa süre için de önemli gel'şmelere yolaçacak. Zaten dışa bağımlı ve temelsiz bir yapısı olan sanayii

devamı s. 7, sü. 7'de

Netaş işçileri faşist saldırıyı defetti!

● **Faşistlere çay ikram eden kolluk güçleri 7 işçiyi gözaltına aldı.**

2000 civarında işçinin çalıştığı Ümraniye'deki NETAŞ telefon fabrikasına, çarşamba günü (4.6.1980) sabah 8.00 civarında işbaşı yapmaya gelen işçilere sayıları yüz'ü bulan faşistler zorla bildiri dağıtmak istemiştir.

İşçiler bildirileri almak istemeyince taş ve demir çubuklarla saldırıya geçmişlerdir. Henüz tüm servis arabaları fabrika önüne gelmediği için fabrikadaki işçi sayısı oldukça az olmasına rağmen işçiler faşistlere karşı koymuş ve kovalamaya başlamışlardır. Faşizme karşı mücadelede seçkin bir yeri olan yiğit NETAŞ işçileri kısa zamanda duruma hakim olmuşlardır. Kaçarlarken otomatik silahlarla ateş açan faşistlerin, fabrikaya plakaları sökülmüş 1 otobüs, bir anadol taksi ve bir minibüsle geldikleri saptanmıştır.

NETAS isciIeri beyaz Anadol'un camlarını kırmışlar, bu sırada arabadan otomatik iki silahla ateş edilmiştir. Bu arada işbaşı yapmak için fabrikaya gelen diğer işçiler servis arabaları içinde tutulmuş fabrikaya girmeleri güvenlik kuvvetlerince engellenmiştir.

Daha sonra fabrika içindeki birkaç faşist olay çıkartmak istemiş, fakat kısa sürede NETAŞ işçilerince etkisiz kılınmışlardır. Bu olaydan sonra işi durduran NETAŞ işçileri can güvenlikleri sağlanıncaya ve olay çıkaran faşistler işten atılıncaya dek işbaşı yapmıyacaklarını işverene bildirmişlerdir.

Bunun üzerine fabrikaya gelen güvenlik kuvvetleri faşistleri de yanlarına alarak

devamı s. 7, sü. 6'da

Gerçek Durum

AP iktidarı

Demirel «meşru zeminlerin» adamıdır. Yaptıkları ne denli «meşruiyet dışı» olursa olsun, meşru zeminlerin en genişi olarak bildiği oy sandıklarına büyük önem verir. Siyasi hesaplarını yaparken, «milletin hakemliğine başvurmak» ihtimalini her zaman akılda tutar.

Ne ki, Demirel'in ve iktidarının bugünkü hattıyla, yukarıda niteliğine değindiğimiz Demirel arasında derin bir çelişti var. Bu çelişki salt Demirel düzeyinde ele alındığında, anlaşılamaz. Çünkü, kaynaklandığı asıl yer, burjuvazinin içine düştüğü açmazdır. Bu açmazın siyasal yansıması olarak, Demirel'in, «meşruiyet» anlayışıyla bağdaşmayan «gayri meşru» uygulamalarını izlemekteyiz.

İkide bir siyasal rakiplerini ve özellikle CHP'yi «erken seçimle» tehdit eden Demirel'in, yaptıkları ve yapmayı planladıkları, erken seçim hesabını yansıtmaktan uzaktır. Bu, «işbilir» kişi ve iktidarı, bu kez işini bilmez bir görünümdedir. Bunun için, yaptıklarına kısaca bakmak yeter.

● Pahalılığı körüklemektedir. Emekçi yığınların gelirlerini sabit tutabilmek için olmadık kombinezonların içine girmektedir.

● Taban fiyatlarını düşük tutarak, gerek IMF'nin, gerekse yerli işbirlikçi tekellerin taleplerine boyun eğmektedir.

● Faiz oranlarını serbest bırakıp sermaye çevrelerine yeni av alanı yaratmaktadır.

● Dövize en çok ihtiyaç duyduğu bir dönemde, sosyalist ülkelere yapılacak ihracat işlemlerine yeni kısıtlamalar getirmektedir.

● Halkımızın anti-emperyalist duyarlılığını bile bile, ABD'nin askeri hesaplarına teslim olmaktadır.

Bütün bunlar, halk yığınlarının günlük sofrasına yansıyan sonuçlarıyla «meşru zeminlerin» en genişi olan oy sandıklarını Demirel ve partisi aleyhine etkilemez mi?

Demirel bununla da yetinmiyor, halkın etinde ve kemiğinde duyduğu sızıların kaynağı olan uygu-

devamı s. 7, sü. 7'de

ESKİ İÇİŞLERİ BAKANI HASAN FEHMİ GÜNEŞ SORULARIMIZI YANITLADI

«Faşist tehlikeye karşı bir demokratik platform gereklidir»

Gazetemizin sorularını yanıtlayan eski İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş

Eski İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'in Ankara'da düzenlediği «Terör» konulu toplantıya gazetemiz muhabiri de katılmış ve sayın Güneş'e bazı sorular yöneltmiştir. Muhabirimizin Hasan Fehmi Güneş'e yönelttiği sorular ve aldığımız yanıtlar şöyledir:

Gerçek Muhabiri: T.S.İ.P., T.İ.P. ve diğer örgütlerin oluşturmak istediği demokratik platform hakkında düşünceleriniz nedir?

H.F. Güneş: Öncelikle şunu söylemem gerekir, söyle-

devamı s. 7, sü. 2'de

TSİP Bursa İl yöneticileri 1'er yıl hüküm giydiler

● **Yasak olmayan bazı yayınlardan dolayı ve üstelik «Yasak yayın» bulundurmanın suç olmadığını belirleyen yargıtay kararlarına rağmen verilen hüküm temyiz edilecek.**

Bundan üç yıl önce, 1977 yılında, TSİP Bursa il binasının polis tarafından, yasalara aykırı bir biçimde arandığı, İl Başkanı Nurettin Bayram'ın bir süre gözaltında tutulduğu ve İl Yönetim Kurulu hakkında gizli örgüt kurmaktan dava açıldığı hatırlardadır. O tarihte yapılan aramada, kitap, dergi, gazete gibi, parti binasında ne tür yayın varsa el konulmuş, bu arada Marks, Engels, Lenin'in fotoğraflarının olduğu gerçek takvimi ve kartpostallar da götürülmüştü.

Üç yıl süren yargılama sonucunda, Bursa İl Yöneticileri, Bursa 1. Ağır Ceza Mah

devamı s. 7, sü. 1'de

TSİP Karşıyaka ilçesi arandı yedi kişi gözaltında

Arama mı, yakıp yıkma mı?

● **Gerekçe gösterilmeksizin yapılan aramada Parti demirbaşları tahrip edildi**

TSİP İzmir ili, Karşıyaka ilçe binası kolluk kuvvetleri tarafından gerekçe gösterilmeden aranmış, binada bulunan yedi kişi gözaltına alınmıştır.

TSİP Karşıyaka ilçe yönetim kurulu adına Zafer Yılmaz gazetemiz muhabirine şu açıklamayı yapmıştır:

«Karşıyaka ilçe örgütümüz 30 Mayıs 1980 Cuma akşamı hiçbir gerekçe gösterilmeksizin basılıp içerde bulunan herşey dağıtılmış, birtakım parti evrakları, parti yayınları ve parti kitipları ile birlikte, partili ve

devamı s. 7, sü. 2'de

gedik

KENDİNDEN KAÇMA!

AP'nin cumhurbaşkanı adayı Faik Türün'e, kendisinin de katılıp oy kullandığı bir turda tek bir oy bile çıkmamış. Demek ki, kendisine oy vermeye, kendi eli bile varmamış. Buna tıp dilinde kendisinden iğrenme ve kendi kişiliğinden açma adı verilir. İş te azılı bir işkencecinin hazin sonu!

taş

15-16 Haziran'dan on yıl sonra acil sınıf görevlerimiz ve olanaklarımız

YAZISI 2. SAYFADA

TRABZON'DA YENİ BİR FAŞİST SALDIRI

TSİP Merkez İlçe yöneticisi ağır yaralandı

● **Cuma sabahı bir otomobilden açılan ateş sonucunda TSİP Merkez İlçe Yönetim Kurulu üyesi Erkan Dilaver ağır yaralandı.**

Trabzon'u yeni bir Erzurum haline getirmeye çalışan ve bu amaçla güçlerini bu şehre yığan faşist caniler TSİP Merkez İlçe yöneticisi Erkan Dilaver'i ağır yaraladılar.

Olay Cuma günü saat dokuzda Karadeniz Teknik Üniversitesine gitmekte olan Erkan Dilaver'e bir otomobilden yaylım ateşi açılmasıyla başladı. Omuriliğine gelen bir kurşunla ağır yaralanan Dilaver'in hayatı kurtulsa bile felç olma ihtimali var.

Yirmi gün önce PTT'den emniyetçe alınarak dövülen Erkan Dilaverle birlikte Ayhan Turan adlı ilerici bir öğrenci de yaralanmıştır.

Faşist katillerin gittikçe yoğunlaşan saldırıları karşısında emniyet kuvvetleri hiç bir şey yapmamakta. Trabzon gibi bir şehirde kolayca bulunacak olan katilleri bulamamaktadır. İktidarın faşist cinayet şebekelerini kanatları altına almasının bir sonucudur bu. Can güvenliği için, faşist terörü durdurmak ve geriletmek için ilk yapılacak işi bu iktidarın konumundan uzaklaştırılmasıdır. Tüm demokrasi güçlerinin ivedi hedefi bu amaçla saflarını düzenlemektir. Unutulmamadır ki, şimdiye kadar öldürülen, sakat bırakılan tüm devrimcilerin, ilericilerin, yurtseverlerin kanlarını yerde bırakmamanın yolu faşizme geçit vermemek ve faşizmi ülkemiz sahnesinden tamamen silecek bir halk iktidarı için mücadele etmekten geçmektedir.

KTÜ'deki patlama olayına karışan Mehmet Kayan işledikleri cinayetleri anlatıyor

● **Trabzon'da yayınlanan İLERİ isimli günlük gazetenin yayınladığı mektupta beş devrimcinin öldürüldüğü açıklanıyor. Mehmet Kayan Trabzon Beşikdüzü ÜGD başkanının yerine imtihana giriverdiğini de itiraf ediyor.**

Karadenz Teknik Ünirsitesine bomba yerleştirirken bombanın patlaması sonucu bir faşist ölmüş diğeri de yaralanmıştı. Bu olayla ilgili olarak gözaltına alınan İnşaat Bölümü öğrencisi Mehmet Kayan'ın bir mektubu Trabzon Savcılığının eline geçmiş, savcılık da bu mektubu KTÜ Yönetim kuruluna iletmişti. Yönetim Kurulunun açıkladığı ve İLERİ gazetesinin yayınladığı mektup şöyle:

«Değerli Ülküdaşım,

Buraya geleli epey bir zaman geçmesine rağmen sana mektup yazamadım. Daha doğrusu hiç kimseye yazmadım. Ama inşallah şimdiden sonra mektuplaşırız. Nasılsınız iyimisiniz iyi olmanızı cenabu Allahtan dilerim, Ülküdaşım benden soracak olursan, hamdolsun iyiyim. Canımız sağ, okula devam ediyorum. Dersler 11 Nisan'da kesili-

devamı s. 7, sü. 6'da

15-16 Hazirandan on yıl sonra acil sınıf görevlerimiz ve olanaklarımız

Hasan ŞERİF

15/16 Haziran, işçi sınıfımızın bağımsız sınıf hareketinin gücünü ortaya koymuştu. Ayrıca işçi sınıfı hareketinin açıklarını da göstermişti. Buradan emekçi halk hareketimizin önündeki perspektif ve olanaklarla birlikte, acil sınıf görevlerimiz de doğuyordu.

On yılda, neyin ne kadar başarıldığı gözden geçirilebilir. Devam eden acil sınıf görevlerimiz tesbit edilebilir. Olanaklarımız ortaya konabilir. Önümüzdeki siyasal ve toplumsal süreçlere biçim verebileceğimiz kanıtlanabilir.

Esasen bu sorular altı yıl önce sorulmuş ve cevapları da verilmiştir. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin kısa ve dopdolu mücadele tarihini hangi boyutuyla ele alırsak alalım, karşımıza, 15/16 Haziran'ın sorduğu sorular ve bu sorulara verilen bilimsel cevaplar çıkmaktadır. Sadece oluş ve kuruluş tarihleri itibariyle değil, birbirini tamamlıyan muhtevaları ve anlamları bakımından da, 15/16 Haziran olayı ile Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ni bir arada ele almak gereğini duymaktayız.

Son on yılda öne çıkan başlıca sınıf görevlerimizi şöyle özetlemek mümkündür:

- İşçi hareketinin kendiliğinden boyutunu aşmak ve siyasal mücadele boyutunu güçlendirmek,
- Bu amaçla, işçi sınıfının bağımsız dünya görüşü bilimsel sosyalizmi sınıf temeli üzerinde örgütleyip güçlü kılmak,
- İşçi sınıfının bilimsel ve örgütlü öncülüğünü, emekçi halk hareketimizin yakın ve uzun vadeli amaçlar için mücadelesine egemen kılmak,
- İşçi sınıfımızın ileri politik güçlerini birleştirecek örgütsel çözümü yaratmak ve kalıcı temellere oturtmak. Bu temel üzerinde sosyalist hareketimizin birliğini gerçekleştirmek,
- Halkımızın güncel politik hedefler için mücadelesine doğru politik ve örgütsel çözümler getirmek, demokrasi mücadelesini yığınsal temellerine kavuşturmak,
- Demokrasi için mücadeleyle, sosyalizm için mücadele arasındaki teorik bağı sosyal pratikte somutlayacak programatik çözümleri yaratıcı biçimde ülkemiz gerçeğinde ele alıp sonuca ulaştırmak,
- Bir bütünlük içinde: a — Siyasal demokrasiyi geliştirmek, b — Tekel egemenliğine son vermek, c — Demokratik Halk Devrimini gerçekleştirip Halk Demokrasisini kurmak, d — Nihai amaç olan sosyalizme geçmek için, işçi sınıfımızın yüklendiği bütün güncel ve tarihsel ödevlerin yerine getirilmesine dönük mücadeleyi, süregelen eksiklerinden, zaaflarından arındırmak,

Bu görevlere Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin kuruluşuyla birlikte başlanıp başlanmadığının ölçüsü, TSİP'in programından başlıyarak, politikalarında, bilimsel öngörülerinde, pratiğinde, parti yapısında ve ileri sürdüğü çözümlerde cevabını bulabilir. Halk hareketimizi bugün meşgul eden hayati sorunlarla, TSİP'in önerdiği çözümler arasındaki bağlantı da ifadesini bulabilir.

Halkımız bugün on yıl öncesine göre çok daha ciddi tehlikelerle karşı karşıyadır. Burjuvazinin iflas etmedik siyasal formülü kalmamıştır. Kendisi için despotizmi ve faşizmi son çözüm olarak görmekte, savunmakta ve kurtarmaya çalışmaktadır. Nesnel çözümsüzlüğü on yıl öncesine göre olağanüstü büyük boyutludur. Dünyanın genel durumu, onun bu cür'etini daha da artıran bir rol oynamaktadır.

Kendi durumu, burjuvaziyi bu hat üzerinde yürümeye zorlarken, emekçi sınıf hareketimizin durumu, bazı adımlar atmasını da mümkün kılmıştır ve kılmaya devam etmektedir.

Bu da gösteriyor ki, son on yıl içinde, işçi sınıfımız, hem kendi sınıfsal çıkarlarına ve hem de emekçi halk hareketimize karşı üstlendiği güncel ve tarihsel görevlere başlamış, gereken ciddiyetle ele almış ve bu konuda ileri adımlar atmıştır. Ama tamamlanmamış görevleri vardır ve bu görevlere eğilmesi, her zamankinden daha çok önem kazanmıştır.

«Tarih tekerrür etmez» (mi?) Marks'a göre, eğer ederse «trajik» ve «komik» biçimlere bürünerek eder! Etmemesi lazım gelir ki, bu da «bilinçli sınıf faaliyetinden» başlıyarak bir çok objektif ve subjektif faktörü içine alan zorunlulukların yerine getirilmesi gereğini anlatır.

Bu bakımdan, çok önce tesbit edilmiş ve halen önümüzde duran acil sınıf görevlerimizin altını bir kere daha çizelim:

- Faşizm halkımızın üstüne çullanmaya hazırlanmaktadır, geriletilmelidir.
- Gerici iktidar, siyasal demokrasiyi tümüyle rafa kaldırmaya çalışmaktadır, engellenmelidir.
- Tüm demokrasi güçleri, demokrasiyi koruma noktasında birleştikleri için, bunun örgütsel çözümünde ilk adım olarak Demokratik Birlik platformunda da birleşmelidirler.
- Faşizme karşı olan siyasal güçlerin anti-faşist işbirliği ve birlikteliği sağlanmalıdır.
- Bu görevlere doğru çözümler getiren bilimsel sosyalistler, pratiğinin gerçekleştirilmesine de öncülük etmek durumundadırlar ve etmelidirler.
- Bilimsel sosyalistlerden başlıyarak, demokratik ve siyasal güçleri, saptanabilmiş ortak hedeflerin önünde beliren platformlarda bir araya getirme çabaları güçlendirilmeli, bu çabalara engel teşkil eden zaafların içinden «subjektif» olanları ayıklayabilmelidir.

Bu görevlerin yerine getirilmesi zorunludur ve mümkündür. Geniş emekçi yığınlar bu çözümlerin kendi yararına olduğunu kavramış durumdadırlar. Bu nedenle görevlerimizin başarılmasında belirleyici olan yığınsal temel her bakımdan mevcuttur. Çözümü mümkün kılan olanaklarımız bununla da sınırlı değildir. Sınıf görevlerimizin kapsamına ve ağırlığına uygun düşen politik ve demokratik örgütlenme düzeyimiz mevcuttur. Ve buna ilaveten, on yıllık deneylerimiz bulunmaktadır.

Belirlenmiş görevlerimizi yerine getirebilmek için, ortaya çıkmış olanaklarımızı, yaygınca bilinen bilimsel prensiplere uygun olarak kullanmak...

15/16 Haziran'ı izleyen on yılın bize yüklediği bir diğer görev de, siyasal mücadelemizin ekseni durumundaki TSİP'i güçlendirmektir. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin güçlenmesi, işçi sınıfımızın ve emekçi halk hareketimizin, güncel hedefler için mücadelesinde olduğu kadar, uzun erimli mücadelesinde de birinci dereceden çözümleyici rol oynayacaktır.

Çare yerine çaresizliğe çağrı çıkaranlar

Ali KÜLUG

Hiç kimse çare içinde çaresizlik aranırmı diye düşünmesin. Hani «Rehberi karga olanın, burnu boktan kurtulmazmış» diye bir özdeyiş vardır ya. İşte öyle bir şey.

Bilimsel sosyalizm adına yola çıkanların ellerindeki pusula, işçi sınıfı bilimidir. Bu bilimden şu ya da bu kadar nasibini alanlar, yada bilimin cazibesinden esinlenenler, hiç bir zaman çareyi göremezler. Ancak çaresizliğe sarılırlar.

Çarenin var olduğu yerde, çaresizliği önermek, «Yokuşa taş yuvarlamaya benzer.» Bu ise çok değerli olan zamanı ve emeği heba etmek demektir.

Bugün ülkemizde yokuşa taş yuvarlamak isteyenlerin sayısının bir hayli fazla olması rastlantı değildir. Bunun nedeni, bilimsel sosyalizmin işçi sınıfı ve geniş kitleler arasında kavranamadığındandır.

Yoksa çarenin var oolduğu yerde çaresizliği savunmak, bilinçsizlikten başka bir nedene dayanıyorsa, bunun adı «İhanettir.»

Ülkemizde, yol ayırımına çok yaklaşmışken, sınıfların mevzilenişi netleşirken, kısıtlı demokrasi hançerlenirken ve tekelci sermayenin en kanlı sömürü biçimi olan faşizm gözler önünde tezgahlanırken çare yerine çaresizliğe sarılmak, sınıf düşmanlarımızın değirmenine su taşımak değil de nedir.

Böylesi durumları dünyada ilk yaşayan ülke Türkiye değildir. Dünya devrimci süreci içinde, aynı bunalımları yaşamış pek çok ülke vardır. O ülkelerin halkları bu belalardan —zor da olsa— bilimin rehberliğinde kurtulmayı başarmışlardır. Elbette her ülkenin farklı, ekonomik, sosyal ve politik durumu, farklı strateji ve taktikleri içerir. Bu gerçek göz ardı edilmeden yapılması gerekli olanın, bilimin gösterdiği yolda taviz vermeden, çarenin var olduğunu kanıtlamaktır. O halde çare nedir?

Faşizmin bugün mü, yarın mı, bu ay mı, gelecek ay mı, altı ay, bir yıl sonra mı iktidara gelebileceğinin hesabının yapıldığı ülkelerde, çözüm: Faşist diktatörlük heveslilerinin heveslerini kursaklarında bırakmakla sağlanabilir. Yani «Faşizme geçit vermeme, faşizme karşı ileri» atılımın bilimsel yöntemleri uygulanır.

İnancımız odur ki: Bu yöntemleri iyi tespit etmek ve uygulamak, Faşizme kesin olarak geçit vermeyecektir. İşte tam bu aşamada işçi sınıfının nihayi hedefini, unutmadan her türlü sekter ve oportünist tavırlardan arınarak, anti-Faşist Cephenin örgütlenmesini gündem maddesi yapmak, zamanı işçi sınıfı ve emekçi halktan yana işletmek olacaktır. Bunun aksini yapmak ise, sonu şimdiden sosyalistlerce çok net olarak görülen, ve tamiri mümkün olmayan yaraların açılmasına neden olacaktır. Ve de hiç kimse işlemiş olduğu günahların kefaretini ödeyecek zamanı bulamayacaktır.

Bilimsel sosyalistlerin önümüzdeki gerçekleri bu denli net görmeleri, bilimi anlamalarından ve bilime olan inançlarından kaynaklanmaktadır.

Acak sorun bilimi anlamak ve bilime inanmakla çözümlenmiyor. Somut durumun gereklerini eksiksiz yerine getirmek lâzım. Yani laf değil iş yapmak lazım.

Anti-Faşist mücadelede olsun, Anti-Emperyalist mücadelede olsun, sosyalist mücadelede olsun, gerekli birlikler öncelikle sosyalistler arasında görülür. Çünkü birbirleri ile en az uzlaşır çelişkisi olanlar sosyalistlerdir. Daha sonra diğer siyasi ve demokratik kuruluşlar bu birliğin programı etrafında kenetlenirler. Bu süreçte gurupçuluk yapmak, sen ben hastalığına yakalanmak önce söylendiği gibi sınıf düşmanlarımızın ekmeğine yağ sürmektir. Buna taşı yokuş yukarı yuvarlamak denir.

Sosyalistlerin önderliğinde örülecek olan güçlü bir birliğin içinde kendilerinin eriyip gideceğine gönlü bir türlü razı olmayan küçük burjuva sosyalistleri —efendim birlik nedir ki? Güçlü olan hareketi alıp getirsin gibisinden kof laflarla çaresizliğin kucağına düşmekten ne zaman kurtulacakdır?

Kurtarımış bölgeler —onlara göre— bir bir düşerken, okullar, kentler terkedilirken, sokaklar da devrimci kanından geçilmezken, tüm ekonomik - demokratik haklar ortadan kalkarken tek çıkar yolun işçi sınıfı bilimi ve onun demir yumruklu merkezi siyasi otoritesi olduğunu ne zaman anlayacaklar?

Sosyalistler, demokratlar, yurtseverler ve tüm anti-faşistler gelin çaresizliğe lanet olsun diye haykırarak birliğimizi örelim. Bu, yıllar öncesi yapılmış çağrının gereklerini yerine getirelim.

Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi, (TSİP) birlikle ilgili tespitlerini yıllar önce yapıp, taktik ve stratejilerini belirlerken o zamanlar kendisini dev aynasında görenlerin şimdi gerçeklerin önünde saygıyla eğilmeleri gerekmez mi?

Devrime giden dikenli yollar, bilimin rehberliğinde yürüyenlerin sayesinde tükenmiştir.

Gelin hep birlikte yürüyelim faşizmin üzerine doğru, ve de iktidara doğru? İşte çare budur.

İŞTE KAPİTALİZM

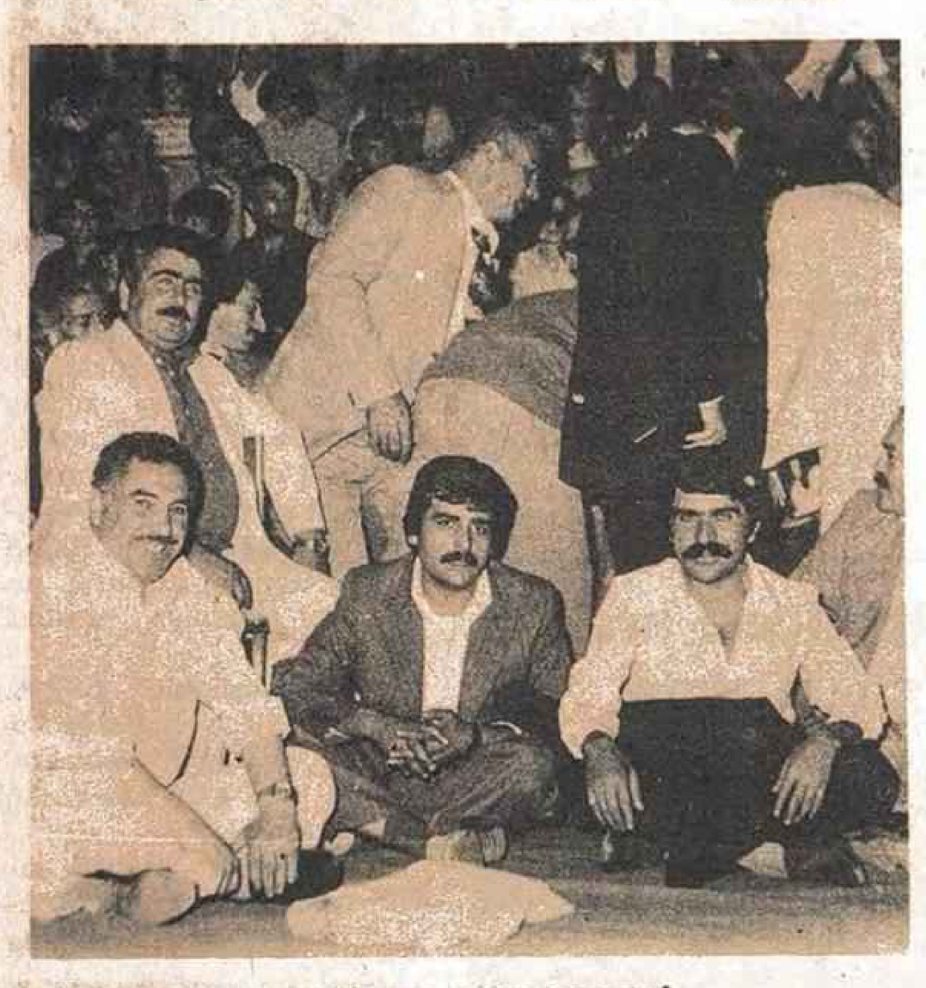
Reklâma harcanan milyonlar

Toplusözleşme görüşmelerinde işçilerin istedikleri ücret artışını karşılayacak paraları olmadığını söyleyen işverenler, reklam yapmak için milyonlar harcıyorlar. Reklamlarla işverenler bir taşla birkaç kuş birden vuruyorlar. İlk olarak reklam harcamalarını vergiden düşüyorlar. Böylece zaten vergi kaçırdıkları yetmiyormuş gibi, bu yolla vergi kaçakçılığını resmi yolla kılıflamış oluyorlar. İkincisi ve daha da önemlisi halkın cebinden halkı uyutmak için yararlanıyorlar.

Çeşitli işkollarında işverenlerin yalnızca bir aylık reklam harcamaları milyonları buluyor. Radyo ve televizyon reklamları için harcanan milyonlarca lira hariç, yalnızca gazete ve dergilerde yapılan bir aylık reklam için bankalar 32 milyon, tekstil patronları 22 milyon, madeni eşya ve otomotiv işverenleri 8 milyon, inşaat şirketleri 15 milyon, cam işverenleri 2 milyon harcamışlar.

Reklam harcamalerında en önde yer alan kim derseniz, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullarda «günün adamı» olan Banker Kastelli. Banker Kastelli yalnızca dergi ve gazetelerde bir aylık reklam için 12 milyon harcamış!

Burjuvazi emekçi halka karşı tüm siyasi ve ekonomik silahlarını seferber ederken, «beyin yıkama» faaliyetlerini de yoğunlaştırıyor. Hem de halkın cebinden, resmen arka çıkılarak!

MERSİN'DE HALK GECESİ

Malatya ve Çevre İlleri Dayanışma Derneği, 16 Mayıs günü Mersin'de, Kapalı Spor Salonunda Emekçi Halk Gecesi düzenledi. Kendisiyle konuşan Gerçek muhabiri arkadaşımıza, dernek başkanı Melik Gazi, geceyi düzenleme, amaçlarını şöyle anlattı: «1926'dan bu yana Doğu'dan Mersin'e gelip yerleşen yüzbine yakın vatandaş var. Hepsi Mersin'e aç geldikleri için karın doyurma mücadelesi veriyorlar. Biz bu insanları tanıma, tanıştırma ve sorunlarının çözümlenmesinde yardımcı olmak amacıyla bu derneği kurduk. Geceyi düzenlerken hem amacımızı kamuoyuna duyurmak, hem de ezilen sömürülen, sürülen bu insanları ceplerinden para ödemeden biraz eğlendirmek, moral vermek istedik.»

8000'den fazla kişinin katıldığı geceye rağbetin beklenenden çok olmasını dernek başkanı, «halk biraraya gelmek istiyor» şeklinde değerlendirdi. Bundan sonraki çalışmalarında halkın bu özlemini yeterince göz önüne alacaklarını bildiren Gazi, bu arada sol'un bölünmüşlüğünden yakınarak, «CHP de dahil, tüm anti-faşist güçler, en kısa zamanda biraraya gelmeli, birlikte mücadele etmeli» dedi. Bu isteğin, «gerçekte gece'de toplanan binlerin ve tüm emkeçilerin özlemi olduğunu» belirtti.

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

Hancı ile yolcu

Bu hükümetin Sanayi Bakanı ile parababası ünül bir sanayici arasındaki içli dışlı ilişkinin hikâyesini bilmem geçen hafta Hürriyet Gazetesinde okuyanlarınız oldu mu?

Haber şöyle:

Anayasa Bayramı'nın başladığı gün Marmaris ilk kez yükünü almış ve yerli yabancı turistler bu güzel, sakin tatil beldesini doldurmuştu.

Kordonboyu'ndaki çayhanelerde oturanlar birden canavar düdükleri ile irkildiler. Birbiri ardına arabalar hızla Kordon'dan geçiyordu. Çevreyi saran korku ve telâş bir süre sonra yatıştı. Meğer Marmaris'e İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Halit Narin'**in konuğu olarak gelen Sanayi ve Teknoloji Bakanı** Nuri Bayar, **Marmaris'ten ayrılıyordu. Sayın Bakanın bir tatil beldesini ayağa kaldıracak biçimde canavar düdükleri çaldırarak yollardan geçmeyi istemeyeceğini herkes bilirdi de, buna neden olan Marmaris Emniyetinin mi, yoksa Muğla Valiliğinin mi işgüzarlığı olduğunu anlamak zor oldu.**

Aslında kabine arkadaşı Turizm Bakanı Barlas Küntay'**ın duysa üzüleceği bu olay kesinlikle Sayın** Bayar'**ın da canını sıkmıştı herhalde? Ama onun canını sıkan olaylar daha** Marmaris'**e varışında başlamıştı. Dalaman Kâğıt Fabrikasına geldiğinde dostu** Halit Narin, **Sayın Bakanı sahibi bulunduğu «Martı Otel»e dostları ile birlikte davet etmiş ve kendisi de kalkıp İstanbul'dan gelmiş, yatını da getirmişti. Gelmekte olduğu, yoldan otele bildirildi, ama varışı aksi saate geldi. Aziz dostu** Narin; **Bakan tam geldiği sırada özel saunasındaydı ve çıkıp karşılamadı. Sayın Bakan buna üzüldü; çünkü biliyordu ki Başbakan** Demirel **de aynı otele davetli olarak gelmiş ve o zaman** Halit Narin, Demirel'**i kapıda karşılamıştı.**

Ancak Narin, **daha sonraki ilgisi ile bunu unutturdu ve dostlarını yatı ile gezdirdi.**

Bakan da iki günlük olsun Marmaris'in güneşinden yararlandı.

Böylece «halkın ihtiyaçları»na hizmetle yükümlü ve görevli Sanayi Bakanının Marmaris'in güneşinden nasıl ve kiminle birlikte yararlandığını biz de öğrenmiş olduk.

Bu durumda, bu Bakanın üyesi olduğu azınlık hükümetinin son altı aydır ekonomiyi kurtarma adına alıp uyguladığı kararların tümünü İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanının baştan beri candan ve yürekten desteklemesine niçin şaşmalı? Böylesine yatlı, otelli, saunalı, güneşli bir yaşantıyı paylaşan iki zatı muhterem, ekonomik istikrar adına halka sulfata yutturmanın gereği üzerinde niçin anlaşamasınlardı ki?

Ne de olsa sultafayı —hayatı bu denli cehenneme çeviren hayat pahalılığını— HALKIN, dar gelirli emekçi kitlelerin burnunu sıkıp boğazından aşağı boşaltıyorlar. Parababası Narin'lere ikide bir gazete sütunlarında boy gösterip bu acı ilacın halkın sağlığına ne kadar iyi geleceğini şakımak düşüyor. Halka yutturulan acı ilacın aslında kime iyi geldiği ise halkın «Yandım Allah!» feryadından ve Narin'lerin Marmaris güneşi altında, saunadan taze çıkmış beşuş çehreleriyle —biraz kapıda bekleterek de olsa!— bakan ağırlamalarından belli oluyor!

Yine de sayın Sanayi Bakanı bu bekletilme işine gereğinden fazla bozulmamalı. Halka yaptığı hizmete karşılık parababası sanayicinin yatında gezdirilmenin, herşeye rağmen «halkın hizmetkâr-

devamı s. 7, sü. 8'de

Okurlardan

Kastel Cenneti

Günlerdir TV'de bankalarla Kastelli'nin yarış yaptığını farketmişsiniz.

Bu reklâm bir finans kuruluşu olan sermayedarlar bozuntusu Kastelli, «Kastel Cenneti» isimli milyonluk dairelerin reklâmı.

Demirel iktidarının gayri meşru sermayedarlarından Kastelli'nin nasıl ve hangi cüretle emekçilere saldırdığından söz etmek istiyoruz. Bu işadamının Tekelci olmaya gayet hevesli olduğunu Cenneti bile kendi özel mülkiyetine aldığından anlayabiliriz. Kastel cenneti diye emekçilerin hiç bir zaman sahip olamayacağı apartmanlardan bahsettiğine göre emekçilere cehennemi bahşediyor olmasın!

Burdan emekçi halkımızın ve işçi sınıfımızın çıkaracağı birtakım sonuçlar olsa gerek. Tekelci bozuntusu Kastelli emekçiler için gerçekten cehennem olan faşizmi dayatıyor olmasın.

Faşizme, emperyalizme ve tekellerin egemenliğine son vermek için demokrasi güçlerinin saflarında mücadeleye davet ediyor. Faşizme geçit vermemek için tek ses, tek yumruk olmanın zamanının gelmiş ve geçmekte olduğunu hatırlatıyoruz.

Yaşasın demokrasi güçlerinin cephe ve eylem birliği.

Faşizme geçit vermeyeceğiz.

YAŞASIN SOSYALİZM!..

Ö Cengiz

Tanımadığım dostlara

GERÇEK'inizi bir sevgili dost aracılığı ile tanıma şansım oldu... İçtenlikle belirtmek isterim ki, bugüne dek anti-faşist mücadeleyi ve iyiye, doğruya, güzele ulaşmak yolundaki yiğit savaşımı bu denli güzel ve bu denli olumlu yaklaşımlarla dile getiren bir diğer yayın organı okumadım...

Bugünkü Türkiye'de sosyalizm savaşımına tek başına sahip çıkmaya çalışan ya da —diğer bir deyişle— sosyalizmin gerçek savunucuları olduklarını iddia eden bunca sosyalist yayın organı arasında, bunca duyarlı yiğidin biraraya geldiği ve varlığını böylesi kokuşmuş bir ekonomik ortamda sürdürmeye çalışan GERÇEK'i saygıyla selamlamak ve tüm devrimci sorumluluğumla sonuna dek yanınızda olduğumu belirtmek benim için şanlı bir görevdir...

İzmir'den
Mehmet Kartal

Gerçek 5 yaşında

GERÇEK bu sayısı ile 5 onurlu yılını geride bırakıyor. Bu 5 onur dolu yılında egemen güçlerin kale burçlarını topa tutarak gedikler açan GERÇEK, bu beş yıl boyunca ilk sayısında da yazdığı gibi, işçi ve emekçi halkımızın gözü, kulağı ve sesi oldu. Karşılaştığı tüm zorlukları işçi sınıfı ve emekçi halkımızın engin desteği ile aşarak 6. yılına ayak bastı. Çekinmeden ifade edebiliriz ki, basın hayatında saygın bir yere ulaşan GERÇEK, sosyal işlevi ve izlediği tutarlı bir politika ile övünmeye hak kazandı.

Ancak bu beş yıl boyunca eksiklikleri ve hatta aksaklıkları olmamış mıdır? Elbette olmuştur. Bütün bunlara karşın GERÇEK her geçen gün eksikliklerinin üzerine gidebilmesini bilmiş, bunda da azımsanmıyacak ölçüde ilerlemeler kaydetmiştir. Bazı aksaklıklarsa GERÇEK'in gördüğü toplumsal işlev açısından düşünülürse fazla bir şey sayılamaz. Sayılmamalıdır da.

GERÇEK'in çıktığı günden bu yana, işçi sınıfı bilimini kendine klavuz edinmiş olması; bu ideolojinin yaygınlaşmasına, bu ideoloji ile donatılmış işleri kadroların yetişmesine ve işçi sınıfı ideolojisinin kök salmasına getirdiği olumlu katkıları ile çok önemli bir yeri olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Diyebiliriz ki GERÇEK böylelikle okurlarının dört gözle beklediği bir yol göstericisi olmuştur.

Bilimsel öğretiye verdiği sonsuz önemle GERÇEK'in faşizm özlemcilerine karşı yürüttüğü mücadelede tüm demokrasi güçlerine verdiği mesaj ve sosyalist hareketin birliği için sarfettiği çabanın değeri günümüzde daha da önemli bir hale gelmiştir. Yayın hayatı boyunca GERÇEK; işçi sınıfının bağımsızlığına özenle sahip çıkmış, sınıf çıkarlarını her zaman en öne almış ve işçi sınıfını diğer sınıf ve zümrelerin peşine takan ya da onların çıkarlarına alet eden her politika ile amansızca mücadele etmiştir.

14 Ekim seçimlerinde kısa bir dönem günlük olarak çıkan GERÇEK, seçimlerde işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın nasıl bir yol izlemesi gerektiği konusunda açıklıklar getirerek boyalı basının aldatmacalarının karşısına dikilmiştir. Kâğıt yokluğu ve karaborsasına rağmen yayınına ara vermemiş, üstüne düşen görevin bilinci ve ustalığı ile dimdik ayakta kalmayı başarmıştır.

Ve son olarak belirtelim ki GERÇEK'in sol basında onurlu yerini kazandıran onun sağlam ideolojisi ve doğru politikası ise, bu gazetemizin yandaşlığını yaptığı Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin ideolojik, politik ve örgütsel üstünlüğünden gelmektedir. Çıkış yazısının sonunda da belirtildiği gibi «Şimdiye kadar patronların, sömürücülerin gizli, açık sesini, sözünü çok dinledik. Şimdi artık bakalım işçi sınıfının sesi, emekçi halkın sesi, gerçeğin sesi ne diyor.»

Evet bundan böyle de işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın sesi, gerceğin sesinin daha gür ve düşmanlarının yüreğine daha çok korku salarak yükseleceğinden kimsenin kuşkusu olmasın.

Gerçek Neden Çıkıyor?

«GERÇEK, gerçekleri söylemek için çıkıyor. Hani şu bizden saklanan gerçekleri. Öğreniriz diye patronların, parababalarının, sömürücülerin ödlerinin patladığı gerçekleri. Patronların gazetelerinin, sermayenin basın yayın organlarının, yalanlar dolanlar arasında saklamaya çalıştıkları gerçekleri.

Olup bitenleri nereden öğreniriz, nereden haber alırız diye bir düşünelim. Bütün şu güzel baskılı, bol resimli, yüzbinlerce satan gazeteler kimlerin malıdır? Kimlere kâr sağlar? Kimin sesidir? Türkiye'deki bir avuç sermayedarın, patronun, parababasının değil mi? Bu sömürücüler ,bizlere gerçekleri gösterirler mi? Kendi sınıflarının, kendi ortaklarının çıkarına olmayan gerçekleri öğrenmemizi isterler mi? Tabii ki HAYIR.

İşte bu yüzden sömürücüler ortaklığı, her şeyi, bütün gerçekleri kendi bildiklerince tahrif eder, değiştirir, işçi sınıfına, yoksul köylüye, emekçi halka, kendi bildiklerince anlatırlar. Dikkatimizi ülkemizin ve dünyanın esas meselelerinden dağıtmak, başka yerlere çekmek için, incir çekirdeği doldurmaz hikâyeleri, boy boy renkli-renksiz resimleri önümüze sererler. Dünyayı, ülkemizi, olup bitenleri kendi gözlerimizle değil, onların gözümüze taktığı gözlüklerle seyretmeye mecbur bırakılırız. Hatta buna alışırız da...

İşte **GERÇEK**, bu gözlükleri kırmak, kendi gözümüzle, yani işçi sınıfının, yani emekçi halkın gözüyle bakmamızı; gerçekleri kendi gözümüzle görmemizi sağlamak için çıkıyor. **GERÇEK**'te olayların ardındaki gerçekleri anlatmaya çalışacağız. Hem de sömürücülerin, bilmemizi, öğrenmemizi istemedikleri doğruları, işçi sınıfının bilimini aktaracağız. İşçi sınıfı olaylara nasıl bakar? İşçi sınıfının bilimi şu veya bu olay karşısında ne der? Nasıl yorumlar? Emekçi halkımızın gözlerden saklanmak istenen meseleler nelerdir? Ve bütün bunların çözümü nedir? **GERÇEK** elinin erdiği, gücünün yettiğince, bunları söyleyecek, anlatacak. **GERÇEK** hem gerçekleri söyleyecek, hem de eli erdiği gücü yettiğince ne yapmamız gerektiğini...

Şimdiye kadar patronların, sömürücülerin gizli, açık sesini, sözünü çok dinledik. Şimdi artık bakalım işçi sınıfının sesi, emekçi halkın sesi, gerçeğin sesi ne diyor.»

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

... Neden Olmasın ki?

MSP yasaklanmasını savunurken faiz hadleri serbest bırakılmaz mı! Demek ki Türkiye'de olup bitenler «hurma ticaretine» pek benzemiyor. Faiz, kapitalizmin damarında kandır ve Türkiye'de kapitalizm vardır.

Ama kapitalizm en buhranlı dönemlerinde bile bu kadar şaşırmamıştır. Türkiye'de şaşırmıştır. Faiz hadleri serbest bırakılmıştır. Böyıece bankalar, Kastelli gibi bir kaç türedi şımarığın şamatasından kurtulmuş olacaklar. Bankerliği de kendileri üstlenecekler.

Ekonominin hastabakıcısı Turgut Özal, aldıkları bu kararı savunurken, «tefecileri ortadan kaldırmış olacağız» diyor. Yani bir bakıma tefecinin yaptığını bundan sonra kendilerinin yapacağını itiraf ediyor. Devlet garantisi olan bankalar serbestçe oluşacak bir faiz cennetinde sermaye büyütecekler. Tefecilerin bundan farklı olan herhangı bir şey yaptıkları söylenebilir mi?

Faize karşı çıkan MSP Ebubekir'in ayak izlerinde otladığı için, belki hoş görülebilir ama, postu kurtarmak için para tacirliğine soyunan iktidarın amacı ne olabilir? Para ticaretine hız vermek ne demektir ve bunun halkımız üzerindeki etkileri ne olacaktır?

Halk kitleleri para kıtlığından, iş adamları «para kıtlığından» yakınıyorlar. Ama iki tarafın aradığı para bir ve aynı para değil. Halk, günlük ihtiyaçlarını sağlayacak parayı bulmakta zorluk çekiyor. Bulamıyor. Sebebi, ücretlerin, maaşların, taban fiyatlarının düşük olmasıdır. İş adamlarının arayıp da bulamadıkları para ise, sermayedir. Birincisi, iktidarın «enflasyonla savaş» adı altında emekçilere karşı açtığı savaştan kaynaklanırken, ikincisi «sermaye-paraya» olan aşırı talepten doğuyor.

İş adamları ve iktidar, sermaye kıtlığını, halkın elindekini, bulup buluşturacağını, talan etmekle aşacaklarını hesaplamaktadırlar. Faiz'in cazibesine kapılan emekçiler, babadan kalma evi ya da her nasılsa alınmış arsayı satıp bankalara koşacaklar. Paralarını satıp kazanacaklar. Sonra bankalar bu paraları iş adamlarına satıp kazanacaklar. Daha sonra da iş adamları bu parayla ürettikleri malları satacaklar ve kazanacaklar...

Görünen o ki, faiz hadlerinin yükselmesiyle herkes kazanmış olacak!

Burada bir bit yeniği olsa gerektir. Bunu düşünmeden önce şunu belirtmek gerekiyor: «Sermaye kıtlığını» yaratan «para darlığı» olamaz. «Enflasyonla mücadelenin» yarattığı para darlığı, sermayenin değil, halkın şikayet ettiği para darlığıdır. Çünkü, talep edilen krediyi çok değişik miktarlarda «piyasa parasıyla» sağlamak olanağı vardır. Bu canlı bir kapitalist organizmayı gerektirir ki, Türkiye'de eksik olan da bu olmalıdır. Sömürü çarkı ağır bir enfarktüs geçirmektedir.

Gelelim bit yeniğine ve neler olacağına;

Bankalar parayı satmak için satın almaktadırlar. Kasalarına doluşacak olan küçük tasarrufların büyük birikimlerini iş adamlarına satacaklar. İş adamları da üretecekler ve tüketicilere mal satacaklar. Ama iş adamları, hem aldıkları krediyi, hem de faizini bankalara geri ödemek «zorunda» kalacaklar. Bankalar yüksek faiz ödeyip aldıkları parayı, daha yüksek bir faizle satacakları için, iş adamlarıyla bankalar arasındaki paylaşım dengesi, bankalar lehine bozulacak.

İş adamlarının buna, hele fiyatların serbest olduğu bir ortamda razı olmaları düşünülemez. Paylaşımda paylarını artırmak için, bu kez iş adamları sattıkları mallara ölçüsüz zamlar yapmak «zorunda» kalacaklar. Böylece, bankalarla iş adamlarının öteden beri bölüşegeldikleri artı-değerin miktarı büyümüş olacak.

Paylaşılan miktarın tamamı gibi, büyüyen bölümü de işçi ve emekçi sınıfların sırtına binecek.

Buhran Türkiye'de sömürü çarkını en zayıf noktasından yakalamış ve köşeye kıstırmıştır. Sermaye bu durumdan kurtulmak için, emekçileri kıstırmaya çalışmaktadır. Ama kavganın bir boyutu da, «altta kalanın canı çıksın»dır ve bu zorlu savaşı götüremiyecek kadar cılız olan sermaye sahipleri de aradan çıkacaklardır. Tabii tefeciler de, belki Kastelli gibi zıpırlar da...

Yani, iktidar ve sermaye sahipleri büyük oynamaktadırlar. Buradan tekelleşmenin hızlanması doğacaktır.

İktidar, faiz hadlerini yükselttiği için bir «para trafiğinin» başlıyacağını, başlangıçta bunun bir kaos gibi gelişeceğini, ama sonradan belli bir nirengi noktası oluşturup, burada «durulacağını» söylemektedir.

Bu doğrudur. Bir yerde «durulma» olacaktır. Ama bu, halk yığınlarının bezgin düştüğü bir nokta olabileceği gibi, tekellerin kendi dişlerini yutmak zorunda kalacakları bir «durulma» noktası da olabilir?

İkincisi neden olmasın ki!?

Bulgaristan Halkının faşizme karşı mücadelesi (7)

Nikifor GORNENSKİ

Halkın faşizme karşı zaferi

BİP MK'si, 26 Ağustos 1944'te, Bulgaristan'ın zor günlerden geçtiğini vurgulayan açık bir genelge yayınladı. Bulgaristan'ı Nazi Almanya'sıyla kurulu ittifakın getirdiği yenilgiden ve gayri meşru naipler ile Alman yandaşı hükümetin sürüklediği yıkıntıdan, ancak halk ve yurtsever ordu koruyabilirdi. Ancak tüm Bulgar halkının ve ordunun vereceği kararlı bir mücadele Nazi saldırganlarının ülkeden kovulmasını, SSCB'yle dostluk ve birliğin kurulmasını, İngiltere ve ABD'yle barış yapılmasını, gerçek bir halk demokratik iktidarının koşullarını güvence altına alacak olan Vatan Cephesi hükümetinin kurulmasını gerçekleştirebilirdi.

Merkez Komitesi, bu tarihi görevin başarılması yolunda, bir halk ayaklanması başlatılması için kesin talimatlar veriyordu. Siyasi işçi ve memur grevlerinde, gösteriler, miting ve yürüyüşlerde işgal altındaki bölgelerin Ayaklanmacılar Ordusu birlikleri, işçiler, köylüler ve askerlerce zaptedilerek halkın demokratik yönetimine sokulmasında; Nazi saldırganları ve onların yerli kuklalarına karşı ulus çapında verilen mücadeleye Ordu'nun daha geniş katılımının sağlanmasında; «Halk iktidarının organlarının ve ulus çapında verilen mücadelenin örgütleyicisi ve öncüsü» görevini oynayacak olan Vatan Cephesi komitelerinin güçlendirilmesinde, her yerde ve hızla yeni komitelerin kurulmasında, hemen heryerde partizan birlikleri ve savaş gruplarının askeri eylemlerinin örgütlenmesi parti tarafından hayata geçirildi.

Merkez Komitesi şuna işaret ediyordu: «Vatan Cephesi, cesur, çevik ve kararlı eylemiyle ülkeyi tehlikeden koruyabilecek tek siyasi güçtür!

Aynı gün, Ayaklanmacılar Ordusu Genel Komutanlığı bölgeye komutanlıklarına gönderdiği bir emirle halk kurtuluş güçlerinin düşmana karşı saldırılarının başlatılmasını, bu eylemlerin komşu ulusların mücadelesi ve isyancı ordu birlikleriyle koordinasyon içine sokulmasını, silahlanan savaşçıların partizan birlikleri ve savaş gruplarına aktarılmasını, Vatan Cephesi Komiteleriyle bağlantılarının güçlendirilmesini, en son gelişmelerin emekçi halka ve askerlere açıklanmasını, şehirlerde ve köylerde Vatan Cephesi iktidarının kurulmasını bildirdi.

Ağustos ayı sonunda, Vatan Cephesi Ulusal Komitesi bir **Bulgaristan Halkına Açıklama** yayınladı. Komitenin 15 üyesi bu açıklamanın altına imzalarını koydular. Artık, faşist saldırganlıktan korkmuyorlardı. Halkı bir Vatan Cephesi hükümetinin kurulması için enerjik ve cesur bir mücadele vermeye çağırdılar.

Parti Merkez Komitesi'nce yayınlanan 4 numaralı genelge, Ayaklanmacılar Ordusu Genel Komutanlığı'nın Emri ve Vatan Cephesi Ulusal Komitesi'nin Manifestosu gerçekleştirilme durumunda olan halk ayaklanmasının görevleri konusunda bütünsel bir zemin içermekteydi. Gericilik ve faşizmin hiç bir manevrası Parti'yi yolundan alıkoyabilecek, Vatan Cephesi güçlerini sarsabilecek, kitleleri doğru Parti politikasına muhalefet etmeye yöneltebilecek ya da onların tarihi bağımsızlık hareketi dışına çekilmelerini sağlayabilecek durumda değildi.

Koşullar yönetici kliği, yeni demagojik tavırlar içine girmeye zorladı : Bagryanov hükümeti, Sovyet Ordusu önünden kaçarak Romanya'dan Bulgaristan'a çekilen Alman birliklerinin kendilerini toparladıktan sonra silahlandırılacağını ve bir tarafsızlık politikası izleneceğini açıkladı. Bulgaristan'da yerleşen Nazi birlikleri, onların karargahları, depoları, haberleşme merkezleri ve üsleri hükümetin bu kararından etkilenmediler bile. Nazilerle, Bulgaristan topraklarına doğru çekilen birliklerinin görünüm açısından silahsızlandırılması, ama aslında, silahlarıyla birlikte yeni bir üssün hazırlanmakta olduğu batı bölgesine aktarılması konusunda anlaşıldı. İstedikleri, Sovyet Ordusu'nun Bulgaristan topraklarna girmesinin önüne geçilmesiydi. Bagryanov hükümeti, bu amaç doğrultusunda, İngiltere ve ABD'yle ateşkes görüşmeleri başlattı.

Bulgar monarko-faşizminin, Nazi güdümlü rejimini bir İngiliz - Amerikan güdümlüsüyle değiştirmeye yetecek zamanının artık kalmadığı anlaşılınca, bu değişikliğin yapılmasına hala az da olsa vakit varken, BÇP'nin sağ kanat temsilcilerinden olan Konstantin Mouraviev'in şahsında yasal muhalefet çevreleri düzenin korunmasında naipler kuruluna kendi hizmetlerini önerdiler. Naipler kurulu öneriyi kabul ederek, 2 Eylül 1944'te Bargyanov hükümetini Mouriviev'in atadığıyla değiştirdi. Hükümete BÇP sağ kanat temsilcileri, Demokratik Parti'nin ve Ulusal Parti'nin lideri ve diğer bazı kişiler alındılar. Tek tek bazı bakanlar (Savaş Bakanı General İvan Marinov gibi) gizli Vatan Cephesi sempatizanıydı. Ne varki, içlerinde demagojik düzenlemelerle Vatan Cephesi temsilcilerine bırakılan boş koltukların dahi bulunduğu bu bakanlıklar hükümetin politikasını gereken biçimde etkileyemediler.

Yasal muhalefetin hükümeti ülkenin batı yanlısı tutumunun güvence altına alınmasını ve Bulgaristan topraklarını kendisine sığınak bulan Nazi güçlerinin Sovyet Ordu'sunca cezalandırılmalarına izin verilmemesi, halkın ayaklanmasının politik bir saptırmacayla sona erdirilmesini (bu mümkün olmazsa ayaklanmanın bastırılması için İngiliz ve Amerikan yardımının garantilenmesini) ya da, daha genel bir ifadeyle, burjuva düzeninin parçalanmaktan korunmasını, ve halka karşı ve insanlığa karşı suç işleyen monarko-faşist diktatörlerin, yöneticilerin ve yurttaşların cezalandırılmalarının önlenmesini amaçlıyordu. Naziler Mouraviev hükümetine karşı çıkmadılar, çünkü bu hükümetin başarılı olması Balkanlar'da onların işine gelen bir değişiklik demekti.

Mouraviev hükümetinin kuruluş ilânının hemen ardından BİP Merkez Komitesi bir toplantı yaparak, yeni hükümetin halk düşmanı politikasına karşı mücadelenin başlatılması kararına vardı. Hristo Botev radyo istasyonu da aynı doğrultuda yayınlar yaptı.

BİP, sürdürdüğü siyasi açıklama ve muhalefet çalışmasıyla, halkın mevcut durum ve bekleyen görevleri doğru bir şekilde kavramalarını güvence altına aldı. Mouraviev'in yüklendiği rolü teşhir etti. Mouraviev'in politikasındaki gerici yapı tüm halk kesimlerince görülerek reddedildi. Halkın büyük çoğunluğu, BİP tarafından çizilen yolu, silahlı mücadele ve ayaklanma aracılığıyla ulusal kurtuluş ve sosyal özgürlüğe ulaşma yolunu kararlıca izledi.

Mouraviev'in Vatan Cephesi temsilcilerini kabinesine sokarak anti-faşist güçlerin militan İttifakını kırmak teşebbüsü işe yaramadı. Hükümet, Ayaklanmacılar Ordusu ve Vatan Cephesi'nin direniş güçlerine katılan gönüllüler akınını değil durdurtmak, yavaşlatmakta dahi başarılı olamadı. Giderek daha fazla sayıda ordu mensubu devrimcileşerek Vatan Cephesi'ne katıldı. Halkın faşizmle hesaplaşma anı hızla yaklaşıyordu.

Naziler, askeri karargah ve güçlerinin ülkeden çekilmesi işlemini ertelediler. Açıkladıklarına göre, önce teçhizatlarını ve ardından da personellerini geri çekeceklerdi. Hükümet onlara izin vererek Sovyetler Birliği'ni 5 eylül gecesi Bulgaristan'a savaş ilân etmeye zorladı. Naziler, sadece bir gün sonra, çekilmeye başladılar. Bununla birlikte, bir kısım nazi birlikleri, işi ağırdan alıyordu. Örneğin, 2500 kişilik bir Alman ordu gücü, 6 Eylül günü, Bulgar yetkililerinin İhtiman şehrinde beklemekte oldukları ve Romanya'dan aktarılmış bulunan bir Nazi tümenini kurtarmak ve batıya geri çekmemek için bir teşebbüse giriştiler. Ne var ki, BİP şehir örgütü tarafından hazırlanan ve yönlendirilen Bulgaristan ordu birlikleri Alman plânlarını bozarak örgütlü bir direniş koydular.

Bulgaristan halkı, Sovyetler Birliği'nce ilân edilen savaş haberlerini karmaşık duygularla karşıladı: monarko-faşizme karşı son belirleyici muharebede kardeşçe bir yardım almak durumunda olmanın verdiği sonsuz sevinç ile yöneticilerinin Sovyet düşmanı, halk düşmanı politikayı devam ettirdikleri Bulgar hükümetine karşı duyulan derin kızgınlık birleşiyordu. Kurtarıcı Kızıl Ordu'nun gelmesini beklerken halk devrimci eenrjisini iki misli arttırdı. BİP, gösteri ve direnişlerle, halkı yönlendirdi. 5 Eylül gecesi, Merkez Komitesi Polit Bürosu —Ayaklanmacılar Ordusu Genel Komutanlığı ile birlikte— bir ayaklanma plânı hazırladı ve ana saldırının 9 Eylül'ün arifesinde, Sofya'da gerçekleştirilmesini kararlaştırdı. Ayaklanma partizanlar, savaş gruplar ve devrimcileştirilmiş askeri birlik güçlerince başlatılacak ve emekçi halkın kitle gösterileri, yürüyüşleri ve direnişleriyle başkente devam ettirilecekti.

6 Eylül günü, BİP, Sofya'da bir tramvay işçileri grevi örgütledi. Şehir merkezinde gösteriler düzenlendi. Naziler ve polisler göstericilere ateş açarak birçok kişiyi yaraladılar. Ertesi gün, Sofya halkının kitle yürüyüşüne bir başka saldırı düzenleyen polis konuşmacıyı öldürdü.

BİP'nce yönetilen Pernik maden işçileri 7 eylül günü direnişe geçtiler. Göstericilere ateş açan polis, 6 kişiyi öldürdü ve 13 kişiyi yaraladı. Pilevne ve Silistre emekçi halkı hapishaneleri basarak siyasi tutukluları kurtardı ve onların katılımıyla gösteriler düzenlendi. Her iki şehirde de olumsuzluklar vardı. Plovdiv'de Parti tütün işçileri, demiryolu işçileri ve diğer emekçilerin katıldığı bir

devamı s.7, sü. 3'de

Irkçı Güney Afrika, Namibya'dan çekilmelidir

Cezayir'de toplanan Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi, ırkçı Güney Afrika yönetiminin işgal altında tuttuğu Namibya ile ilgili olarak Güney Afrika'ya karşı sert yaptırım uygulanması çağrısında bulundu.

Kuzeyde Angola, güneyde Güney Afrika ile sınırı olan Namibya, İngiltere ve Fransa'nın toplam alanına eşit yüzölçüme ve 750 binden az la nüfusa sahip bulunuyor. Ülke topraklarında bulunan zengin elmas, bakır, zink, uranyum ve diğer madenler emperyalistleri çekiyor.

Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Alman imparatorluğunun bir sömürgesi olan Namibya, daha sonra Milletler Cemiyeti idaresine bırakılmıştı. Daha sonra Güney Afrika Milletler Cemiyeti adına (!) Namibya topraklarını işgal etti. 1945 sonrası Birleşmiş Milletler'in kurulması ve Milletler Cemiyeti sorumluluğunda olan toprakların yönetimini teminat altına almasına rağmen Güney Afrika Namibya topraklarından çekilmedi.

BM Güvenlik Konseyi'nin talebi üzerine konuyu tartışan Uluslararası Adalet Divanı Haziran 1971'de aldığı kararda Güney Afrika'nın Namibya'da bulunmasının yasadışı olduğunu belirterek Güney Afrika yönetiminin ülkeden çekilmesini ve diğer ülkelerin bu yasadışı yönetimle ilişkilerini kesmelerini belirtti. 1967'den başlayarak değişik Bilreşmiş Milletler kararlarında Namibya'nın bağımsızlığı tekrarlandı.

Namibya'nın bağımsızlığı için mücadele eden SWAPO Birleşmiş Milletler tarafından Namibya halkının tek ve yasal temsilcisi olarak tanındı. Tüm dünya halkları ve barış güçleri SWAPO'nun mücadelesine omuz verdiler. SWAPO öncülüğünde Namibya halkı bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini bugüne kadar kararlılıkla sürdürdü.

Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi'nin son toplantısında alınan kararlarda ülkeyi işgal altında bulunduran ırkçı Güney Afrika yönetimi bir kere daha protesto edilerek, Güney Afrika'ya karşı ekonomik yaptırımlar uygulanması kararlaştırıldı. Buna karşılık emperyalistlerin Afrika'da ve özellikle Namibya topraklarındaki çıkarları doğrultusunda Güney Afrika'ya doğrudan ve dolaylı olarak gösterdikleri destek ırkçılara cür'et vermeye devam ediyor. Irkçı Güney Afrika yönetiminin Namibya'daki uygulamalarına karşı dünya kamuoyunun artan tepkisi karşısında emperyalistler, SWAPO ile Güney Afrika Cumhuriyeti arasında «diyalog» kurulması için çalışmaya başladılar. Aslında bu sorunun çözümü için değil, batılı ülkelerin denetleyebilecekleri «barışçı» bir sözde çözüm için öneriliyor. Çünkü Angola'dan ve kısa bir süre önce Zimbabwe'de yaşananlardan sonra Namibya'da SWAPO öncülüğündeki halkın zaferi emperyalistlerin çıkarını tehdit ediyor.

Irkçı Güney Afrika yönetimi ve emperyalistlerin tüm gayretlerine karşılık Namibya halkı bağımsızlık ve özgürlük günlerine kararlı mücadelesiyle yaklaşıyor.

ABD gençliği Carter'ın savaş politikasını mahkum ediyor

ABD'de Başkan Carter'ın ve Pentagon'un artan savaş kışkırtıcılığına karşı tepkiler büyüyor. ABD'nin Vietnam'a saldırısı sırasında savaşa karşı çıkan binlerce Amerikalı bugün Carter yönetiminin artan silahlanma ve savaş kışkırtıcılığına karşı kararlılıkla mücadele ediyorlar.

Carter yönetiminin savaş kışkırtıcılığına paralel olarak gençleri askere çağırma işlemine hız vermesi hemen tüm yüksek okul ve eyaletlerde geniş protestolara yolaçtı. Üniversitelerde binlerce genç askere gitmeye ve tekellerin daha fazla kâr etmesi için canlarını vermeyeceklerini haykırdılar. Vietnam'ın zaferinden sonra ABD'de bir süredir kaldırılan askere çağırma işleminin yeniden uygulanmasına izin vermeyeceklerini protesto gösterileriyle açıkladılar.

Dünya halkları ve barış güçleri tarafından teşhir ve tecrit edilen Carter yönetiminin savaş politikası kendi ülkesinde de böylelikle yerden yere vuruluyor. Özellikle askere gitmeyi reddeden gençlerin gösterisi karşısında Carter yönetimi ne kadar sert önlem alınırsa alınsın, başarılı olamıyacağını görmektedir. Gençlerin savaşa karşı sürdürdükleri gösteriler her geçen gün daha güçlü kitlesel destek görmektedir.

Ünlü ABD dergisi Time Carter'ı maceracılıkta yalnız bırakan ABD gençliğinin askere gitmeyi reddetmesi konusunu kapak yaptı. «Amerika için kim savaşacak?» diye soran dergide, ABD'deki ordusundaki insangücü krizi, ordudaki ücretlerin düşük olmasına bağlanıyor. Ne var ki, ABD gençliğinin gösterilerde haykırdığı sloganlar nedeninin bu olmadığını açıkça gösteriyor. Carter yönetimi ordudaki ücretleri yükseltse de, sert önlemler alsa da, savaş kışkırtıcısı, barış düşmanı politikasını ABD halkına ve gençliğine kabul ettiremeyecektir.

Çin askerinin elinde emperyalizm patentli silâhlar.

Gelişen ABD-Çin «dostluğu» nereye varacak?

ABD Savunma Bakanı Brown'un Mart ayında Pekin'i ziyaretinden sonra, Çin Dışişleri Bakan Yardımcısının Washington'u ziyareti ile süren ABD-Çin görüşmeleri sonucunda ABD'nin Çin'e telekomünikasyon sistemleri ve S-130 askeri nakliye uçakları satacağı açıklandı. Her ne kadar Washington bunların «saldırıcı» olmadığı yolunda teminat veriyorsa da, gözlemciler bunun yalan olduğunu ve bu teknik olmadan modern orduların savaşmasının sözkonusu olmadığını açıkladılar.

Maocu Pekin yöneticileri İngiltere ile askeri işbirliğini de artırıyorlar. Yine Mart ayında İngiltere Savunma Bakanı Pekin'de ağırlandı ve yüksek düzeyde Çin yetkilileri ile görüşmelerde bulundu. Son zamanlarda iyice ABD'nin dümen suyundan giden ve bu doğrultuda her türlü çığırtkanlığı yapan İngiltere yöneticileri, Çin ile askeri ilişkilerde de ABD'yi yalnız bırakmamak peşinde görünüyorlar.

Bu gelişmeler aslında şaşırtıcı değildir. Hegemonyacı dış politikalarının askeri ekonomik zaafını gidermek üzere maocu Pekin yöneticileri aktif bir diplomatik ve politik manevra uygulaması içindeler.

Bu doğrultuda 1960 sonlarından bu yana Pekin yöneticileri emperyalist ülkelerle ilişkiler kurmak ve bu ilişkilerden yararlanmak yolunu seçtiler. Bunu yapmak için emperyalist ülkelere gereken güveni vermiş bulunuyorlar. Bu güven esas olarak anti-sovyetizm'de noktalanıyor. ABD başta olmak üzere emperyalistler, diğer çıkarlar yanında ve hepsinden önemlisi «Çin faktörü»nün uluslararası ilişkilerde güç dengesini kendi çıkarlarını etkileyecek bir koz olarak görmekteler. Oysa Pekin açısından hesaplar daha farklıdır. İzlediği yol, maocu Pekin yöneticileri için «bir barbar türünü başka tür barbarlarla çatıştırma taktiği»dir. Sonuçta politikanın tam başarıya ulaşması halinde Çin hem büyük ekonomik ve askeri potansiyeli olan ülkelerden kurtulacak, hem de otomatikman hegemon olacaktır. İşte bu noktada, emperyalistler Çin'e gitgide artan mali ve ekonomik yardımı gösterirken bu «yardım»ın sonucu ortaya çıkacak gücün yalnızca Sovyetlere ve diğer sosyalist ülkelere kullanılacağını düşünmektedir.

Anti-Sovyetizm temelinde bu «dostluk» şimdilik artan ilişkilerle sürüyor. Maocu Çin yöneticileir emperyalist ülkelerle olan ilişkilerinde Çin'in uzun vadeli kredilerden yararlanmasını sağlıyor, satın aldığı modern teknik siparişlerinin hacmini gitgide artırıyorlar. Çıkarılan özel bir yasa ile Çin ekonomisine yatırımlarda bulunan yabancı tekellerin hakları korunuyor.

Emperyalistler de Pekin ile ticari - ekonomik ilişkilerin gelişmesinden memnun görünüyorlar. Üstelik birçok yetkili, bu ilişkilerin gelişmesi sayesinde Çin'in kapitalist dünyaya çekilebileceğini hesaplıyor ve bu ilişkilerle Çin'in iç ve dış politikasını etkileyebileceklerini umuyorlar. Pekin yöneticileri ise onları hayal kırıklığına uğratmakta acele etmiyorlar. Aksine NATO'nun saldırganlığını destekleyerek ve faaliyet alanının daha da genişletilmesini teşvik ederek, emperyalist propagandanın barış ve sosyalizm düşmanı kampanyasına aktif olarak katılarak onlara güven vermeyi sürdürüyor.

Dünyada silahlanmaya dakikada 75 milyon harcanıyor

● BM açıklamasına göre dünyada silahlanmaya dakikada 1 milyon dolar, yılda 400 milyar dolar harcanıyor. Dünya toplam araştırma ve geliştirme harcamalarının yüzde 40'ı ise askeri amaçlara ayrılıyor.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) 5 Haziran Dünya Çevre Günü nedeniyle hazırladığı raporda dünyada silahlanma yarışının sürdürülmesini eleştirdi ve silahlanmanın zararları ve çevreye yaptığı olumsuz etkileri açıkladı.

UNEP raporunda bugün dünyada silahlanma için dakikada 1 milyon dolar (75 milyon lira), yılda yaklaşık 400 milyar dolar (30 trilyon lira) harcandığı ve çoğu gelişmekte olan ülkeler olmak üzere askeri donanım ticaretinin yılda 20 milyar dolara ulaştığı belirtildi.

UNEP raporunda son 30 yılda dünya silah birikiminin tahrip gücünün birkaç milyon katına çıktığı belirtildi. Kimyasal, biyolojik ve atomik silahların savaşta kullanılması halinde yalnızca bilinen insan kaybına yol açmakla kalmayacağı, dünyayı zehirleyeceği ve iklim değişikliğine yol açacağı vurgulandı. UNEP raporunda silahsızlanma konusunda askeri harcamaların dünya sınırlarını aşarak uzaya taştığı ve yalnızca 1978 yılında 112 askeri amaçlı uydunun uzaya fırlatıldığı açıklandı.

1945'den bu yana 130 iç ve bölgesel savaş çıktığı belirtilen raporda bu «sınırlı» diye tanımlanan çatışmaların genel bir savaşa dönüşmesi tehlikesinin her an mevcut olduğu tekrarlandı.

UNEP raporunda dünyada silahlanma için harcanan paranın yardımlar için ayrılan paradan 14 kat daha fazla olduğu ve dünya toplam araştırma ve geliştirme harcamalarının yüzde 40'ının askeri amaçlara harcandığı belirtildi.

UNEP raporunda yer alan açıklamalar, bugüne kadar silahlanmanın geleceğimizi tehdit eden savaş tehlikesi ve bugün daha iyi yaşamamızı engelleyen niteliğini bir kere daha vurguluyor.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Güçlü basın - yayın ağı

Kapitalist ülkelerde eğitim sorunu büyürken, gazete, kitap fiyatlarının artışıyla halkın hepten cahil kalması söz konusu. Buna karşılık sosyalist ülkelerde eğitim, basın-yayın izleme olanağı tüm halk için sağlanmış bulunuyor.

Sovyetler Birliği değişik dilleri konuşan, farklı ırk, milliyet, cinsten yüz milyonlarca insanın yaşadığı bir ülke. Böyle bir ülkede basın-yayın kitle haberleşme çalışmaları sosyalizmin getirdiği kazanımlara canlı bir kanıt.

Sovyetler Birliği'nde toplam 170 milyon tirajlı 8 bin gazete basılıyor. Yayınlanan dergilerin yıllık tirajı ise 3 milyarı aşıyor. Ülkede 123 TV merkezi ve 162 radyo yayın merkezi bulunuyor. Moskova'dan yayın yapan Merkezi TV, yayınlarını 7 kanal üzerinden sürdürüyor. Moskova radyosu ise 8 program üzerinden yayın yapıyor.

11 farklı zaman dilimi içerisinde bulunan Sovyetler Birliği'nde üç radyo ve üç TV yayını özel olarak Sibirya, Sovyet Uzakdoğusu ve Ortaasya bölgesi için program yapıyorlar. Sovyetler Birliği, ülkenin geniş toprakları üzerinde yaşayan herkesin radyo ve TV yayınlarını izleyebilmesi için yapma uydu ağı kuran ilk ülke. Uzaydaki bu uydular aracılığıyla Sovyetler Birliği'nde yaşayanların yüzde 83'ü yayınları rahatlıkla izleyebiliyorlar.

Yapılan araştırmalara göre her Sovyet ailesi ortalama dört dergiye abone. Her 100 aileden 84'ü radyo, 82'si TV sahip bulunuyor.

Her Sovyet Cumhuriyeti ve otonom bölgelerde dergiler en az 2-3 dilde yayınlanıyor. Rusya Federasyonu'nda 39 dilde gazete basılıyor, Uzbekistan'da ve Gürcistan'da da gazeteler 6 ayrı dilde yayınlanıyor. Ülkedeki tüm radyo yayınları ise 69 dilde yapılıyor.

Emperyalizmin «yeni biçim» bloklaşma politikası

1970 yıllarında SEATO ve CENTO gibi büyük askeri emperyalist bloklar varlıklarını yitirdiler. Bu askeri saldırgan dış politik örgütlerin üyesi bulunan, gelişmekte olan ülkeler, batılı «müttefiklerin» dümen suyunda daha fazla gitmek istemediler. Uluslararası gerilimin yumuşaması koşullarında, gelişmekte olan devletlerin sosyalist ülkelerle ekonomik ve kültürel ilişkileri gittikçe genişliyordu. Aldatmacadan başka bir şey olmayan emperyalistlerin «komünizm tehlikesi» propagandasının bütün sahtekârlığı gitgide ortaya çıkmağa başlıyordu.

Eski bloklaşma sisteminin yıkılması, emperyalist çevreleri bloklaşma sisteminde bazı değişiklikler yapmaya zorladı. Şimdi söz konusu olan, **yeni askeri-politik örgütlenmelerin** meydana getirilmesidir. Bunlar, görünüşte büyük batılı devletleri doğrudan doğruya içermedikleri halde, aslında onların denetimi altında bulunmaktadır. Bunlarda liderlik rolü, gelişmekte olan dünyanın sağcı ve tutucu rejimlerine düşmektedir.

Daha 1976 yılında «İran Körfezi Güvenlik Anlaşması» adı altında bir anlaşma yaratmak yolunda bazı girişimlerde bulunuldu. ABD bu paktta esas rolü Suudi Arabistan'a ve Şah zamanının İran'ına vermek niyetinde idi. Kısa bir süre önce batılı basında bir METO blokunun (Yakın Doğu Anlaşma Organizasyonu) örgütlenmesi fikri tartışılıyordu, bu bloka İsrail, Mısır, Suudi Arabistan, Umman, Somali ve bazı başka devlet girecekti. Böyle bir ittifakın yaradılışı yolunda ilk adım olarak Mısır-İsrail özel anlaşması düşünülüyor ve buna büyük umutlar bağlanıyordu. ABD dünyanın başka bölgesinde de ayrı girişimde bulundu. Mart 1979 yılında Güney Asya ve Orta Doğu ülkelerinde bulunan Amerikan diplomatik temsilcilerince «İslam askeri ittifakı» fikri tartışılıyordu. Bu ittifaka Pakistan, Bangladeş ve Suudi Arabistan girecekti.

Emperyalist bloklaşma politikasındaki yeni eğilim bir de **bir dizi «mini-blok» kurulması** emellerinde de beliriyor, bunların gelecekteki daha büyük askeri-politik birlikler için ileride birer halka teşkil etmesi hesaplanıyor. Bu doğrultuda Batı, Kuzey-Batı ve Orta Afrika'nın bir sürü «ılımlı» devletlerinden oluşacak askeri-politik örgütleme planları tezgâhlanmaktadır.

Yeni sömürgeciliğin yeni bloklaşma politikasının daha başka bir yönü, **emperyalist devletler dışında kurulmuş bölgesel örgütlenmelerin faaliyet karakterinin değiştirilmesinden** ibarettir. Bu konuda en belirgin örnek olan ACEAN, Güney-Doğu Asya devletlerinin ticari-ekonomik ve kültürel organizasyonu sayılır. Bu örgüt 1967 yılında kurulmuştur ve Endonezya, Malaziya, Filipinler, Singapur ve Tayland'ı kapsamaktadır. ABD'nin Vietnam yenilgisinden ve ABD'nin dünyanın bu bölgesindeki varlığının dumura uğratılmasından sonra emperyalist çevreler ACEAN'ı, Hindi-Çin ülkelerine karşı bir nevi «tampon» haline dönüştürmek yolunda büyük umutlar beslemeğe başladılar. ACEAN ile ilgili yeni sömürgecilik güçlerinin baltalayıcı faaliyeti özellikle geçen yıl yaz aylarında düzenlenen birlik ülkelerinin dışişleri bakanları konferansı sırasında bütün açıklığı ile belirdi. ABD, Japonya, Avustralya, Yeni Zelanda dışişleri bakanları ile EEC (Ortak Pazar) temsilcisi genişletilmiş toplantılara katıldı ve bu konferansı «Vietnam tehdidi» masalının körüklenmesi için kullanmak istedi. Sözde bu tehdide karşı Pasifik Okyanusu bölgesinin batılı kesimindeki devletlerin birliğinin yaratılmasının acil olarak gerektiği söylendi!

«BÜYÜK COP»A KARŞI BİR TÜRLÜ GEÇMEYEN TUTKU

Vietnam savaşının ABD için onur kırıcı sonucu Amerikan bakanlıklarını ayılttı. Bir süre Washington'da «Asyadan ayrılmak» yolunda ciddi niyetler beliriyordu. Filipinlerdeki üstlerden feragat etmek, Amerikan ordularını Güney Kore'den uzaklaştırmak ve buna benzer şeyler söz konusu oluyordu. Ama bunlar çok sürmedi.

1978 yılında emperyalizmin Asya stratejisi yeniden gözden geçirildi. Bu işe yalnız mevcut askeri kontenjanlar sayısının aynen muhafaza edilmesi anlamına gelmekle kalmıyor, belirli koşullarda onların arttırılması demek oluyordu. Bunun dışında Pentagon ABD'nin «hayati çıkarları» sayılan bölgelerin tayin edilmesinin kıstaslarının değiştirilmesine gayret sarfetti ve Hint Okyanusu ile İran Körfezinde güç gösterisi için bir takım «sıcak» noktalar buldu.

Hiç kuşkusuz, ABD'nin Yakın ve Orta Doğu bölgelerinde doğrudan doğruya askeri varlık politikasına dönüşünü İran devrimi geniş ölçüde etkilemiştir. Gelişmeler sonucunda ABD, Türkiye'ye kollarını açtı, dostça bağrına basmağa acele etti, bunun için «Komünist tehdidi» ile korkutmaktan başlayarak, askeri ve ekonomik yardım vaatlerine kadar her türlü araç ve olanak kullanıldı, 1978 yılının sonlarında Türkiye topraklarında 28 Amerikan askeri radyo-gözetleme ve haber alma istasyonu faaliyetine yeniden başladı. Bunlar dört yıl süre ile dondurulmuştu. Nisan 1979'da Türkiye'ye ek olarak 100 milyon dolar teklif edildi, bunlar daha önce planlanan 300 milyon dolara ek, ekonomik ve askeri hedefler için kredi olarak verilecekti, bunun karşılığında Türkiye topraklarında Amerikan üslerinin çalışma süresi uzatılacaktı. Ve işte, bu yıl 9 ocak günü ABD ile Türkiye arasında askeri alanda işbirliği anlaşması imzalanarak Amerikan üsleri için kiralanan toprak kontratı daha 5 yıl uzatıldı.

Pentagon geleneksel olan askeri mevcudiyet biçiminden başka, Birleşik Devletlerin «hayati çıkarların güvence altına alınması» için yepyeni yollar bulmağa çalışmakta. «Hızlı tepki» stratejisi geliştirdi. Buna göre 110.000 kişiden oluşan öncü kuvvetler hazırlanmıştır. Bunların yeryüzünün herhangi ihtilaflı noktasına ani olarak aktarılması mümkün olacaktır.

DEVRİMLERE KARŞI ÇARE: İSTİKRARSIZLIK

Gelişmekte olan ülkelerde ilerici anti-emperyalist hükümetlerin istikrarsızlığa uğratılması eylemlerinin uygulanması, son yıllarda yeni sömürgeciliğin saptadığı rotanın başlıca yönü olmuştur. Baltalayıcı unsurlar özellikle ilerici rejimin kuruluşunun ilk aşamasında, hummalı bir faaliyet geliştiriyorlar, çünkü devrimci sarsıntılar yüzünden ülkedeki durum en fazla bu devrede istikrarsızlık gösteriyor.

Halk iktidarının istikrarsızlığına yönelik politikanın uygulanmasının en klasik örneği, Şili'de, S. Aliende'nin iktidarı zamanı olabilir. ABD tekelci sermayesi ile CIA, bu ülke halkının düzeninin ekonomik, toplumsal ve politik temellerini sarsmak için elinden geleni yaptı.

Aynı yöntem, Angola'da uygulanmağa çalışıldı. CIA'nın Angola işleri grubu eski başkanı Stockwell'in kitabından öğrenildiği gibi, Amerikan istihbarat servisi bu Afrika ülkesinde «operasyonun» uygulanması için 30 milyon dolardan fazla para harcadı, bu para FNLA ile UNİTA gibi bölücü gruplarından olan «dostlara» ve bu macerada para kazanmak isteyen bir takım kiralık maceracılara harcandı.

Bugün yeni sömürgeciliğin istikrarsızlık politikasının yöneldiği en önemli hedefler İran ve Afganistan'dır. Burada emperyalizm hem aşırı «sol» grupların, hem karşı devrim kalıntılarının yardımından yararlanıyor. İslam dini dahi gerici kuvvetlerin hizmeti için suistimal ediliyor, ve eninde sonunda şu veya bu girişim sonuçsuz kalınca, doğrudan silahlı müdahaleye baş vuruluyor.

Her olayda ve her koşulda istikrarsızlık politikasının nihai hedefi ilerici rejimin yıktırılması ve ülke yönetimine okyanus aşırı «efendilerinin» peşinden uysallıkla tırıs tırıs gidecek kimselerin getirilmesidir.

Dr. Simoniya
Tarih Bilimleri Doktoru

MİLLİ EĞİTİM BAKANININ UYKULARINI KAÇIRAN...

«Dev-çoc» tehlikesi!

Türkiye'de egemen sınıflar ve onların iktidarları bir panik içinde. Kırmızı görmüş boğa gibi gözü dönmüşcesine saldırıyor çevresine. Korkunun verdiği telaşla türlü mas karalıklar yapıyor. İpe sapa gelmez cevherler döktürüyor. Korkuyu ta yüreklerinde duy dukları biliniyor ama, bu son maskaralık, bu korkunun, O'nu ne denli allak bullak ettiğini göstermesi açısından ilginç.

Bütün ülkenin «yönetici»leri, istihbarat örgütleri, «güvenilir kaynaklar», bir örgütün peşinde şimdi. Hem de kurulmaya çalışılan, «gizli», «illegal» bir örgütün.

«DEV-ÇOC»!...

Yani DEVRİMCİ ÇOCUK ÖRGÜTÜ!

Koca koca adamlar, «devlet adamlığı»nın olanca ciddiyetini takınarak, işi gücü bırakıp bu örgütün peşine düşmüşler. Öteye beriye genelgeler yayınlıyor, buyruklar yağdırıyorlar.

«Aman ha! Çocukları sıkı izleyin! Gizli örgüt kurmaya çalışıyorlar. Son Türk Devleti'nin temeline dinamit koymaya çalışan bu çocuklara fırsat vermeyin! Eğer güvenlik kuvvetleriyle silahlı çatışmaya girerlerse, ölü olarak ele geçirin.»

Bir mizah denemesi ya da fantazi değil bunlar.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın «güvenilir kaynaklardan» aldığı istihbarat doğrultusunda tüm valiliklere yayınlanan genelgeden edinilen «bilgi»lerdir.

Milli Eğitim Bakanlığının 7.5.1980 gün ve Müs. İsth. 120 sayılı ve **ÇOK GİZLİ** yazılarında şöyle deniyor:

«İlk ve ortaokul öğrencilerini aşırı sol kavramı hakkında bilinçlendirmeyi hedef alan «DEVRİMCİ ÇOCUK (DEV-ÇOC)» örgütünün Türkiye genelinde kurulması için faaliyetlerin sürdürüldüğüne ve bazı dernek üyesi öğretmenlerin bu illegal kuruluşa önderlik ettiğine dair güvenilir kaynaklardan haber alındığı M. Eğt. Bakanlığı'nın ilgide kayıtlı yazılarıyla bildirilmiştir.»

Bütün Türkiye genelinde çocukların «illegal» bir örgüt kurma çalışmaları varmış.

Çürümenin, korkunun verdiği sapıtmanın bu denlisi de herhalde bizim egemen sınıflara ve onların temsilcilerine özgü.

Ama korkunun ecele yararı olduğu görülmemiştir.

Sosyalistlere yönelen saldırılar artıyor

DÜZCE:

Düzce'ye aylar önce gelen faşist MHP şefleri, güvenlik kuvvetlerinin desteğini de alarak, demokratik örgütlere saldırılarını yoğunlaştırdılar. Önce öğretmen lokaline gelip gidenler, silahlı saldırılara uğradılar, dövüldüler. Dernek binasının karşısında üslenen faşistler binayı kontrol altına alarak terör estirmeye başladılar. Çevrede bulunan Cumhuriyet Karakolundaki polisler dernek binasına baskın düzenleyerek içerde bulunan öğretmenlerden birkaçını karakola götürüp insanlık dışı işkenceler uyguladıkları tesbit edildi. Daha sonra lise binasına giren zorbalar, bahçede beden eğitimi yapan öğrencilere ağıza alınmayacak küfürlerle saldırarak olay çıkarmaya çalıştılar. Bütün bu gelişen olaylar karşısında demokratik örgütlerin ortaklaşa oluşturduğu temsilciler tarafından durum Kaymakama bildirilmiş ama bir sonuç alınamamıştır. Kaymakam susarak faşistleri cesaretlendirmektedir.

Bu arada bir grup faşist, TSİP İlçe binasını dışardan taş ve kurşun yağmuruna tuttuktan sonra CHP binasına girdiler. Lokal binasındaki birkaç işçiyi dövüp, masa, sandalye ve camları kırdılar. Biraz sonra olay yerine gelen polisleri, olay yerinde toplanan insanlar profi Mustafa Kalecik elinde Gerçek Gezetesi olduğu için «yasak yayın» taşımak bahanesiyle gözaltına alındı. Bir açıklama yapan Genel-İş EGO şube başkanı Yusuf Bilen ve Otobüs Daire Başkanı Uğur Erkan, olayın polis tarafından kasıtlı olarak çıkarıldığını belirttiler. DİSK üyesi EGO işçilerini yıldırmak amacıyla düzenlenen bir provokasyon olduğunu savundular.

GAZİANTEP:

16 Mayıs Cuma günü TSİP ilçe kongresi için Araban ilçesine gelen TSİP Gaziantep il yöneticileri ve partililer, kongre çalışmalarını bitirip Gaziantep'e dönerlerken Araban Jandarma Komutanlığının keyfi bir kararıyla göz altına alınmışlardır. Bütün yasal işlemler yerine getirildiği, hiçbir gerekçe olmadığı halde gözaltına alınan partililer ve yöneticiler jandarma pikabına doldurularak ağır küfür ve tehditlerle Antep'e sorguya götürülmüş, ağır işkencelere maruz bırakılmışlar ve 24 saat sonra hiçbir suç isnat edemedikleri için salıverilmişlerdir.

İl yöneticileri serbest bırakıldıktan sonra mahalli basına yazılı bir açıklama yaparak olayı protesto etmişler, baskıların sosyalistleri yıldırmayacağını vurgulamışlardır.

EĞİTİM

Sıkıyönetimin kaldırılmasını talep etmek suç değil!

Bilindiği üzere TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve diğer yöneticiler hakkında «1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu, Dernekler Kanunu ve TCK'nın 312. mad desine muhalefetten» açılmış bulunan dava beraetle sonuçlanmış, ancak sıkıyönetim komutanlığı ve askeri savcı kararı temyiz etmişti.

Askeri Yargıtay, «1980/80» sayılı, «Askeri Savcı ve Sıkıyönetim tarafından ileri sürülen, varid ve kabule değer görülemeyen tüm temyiz itirazlarının 353 sayılı Kanunun 217/2 maddesi uyarınca RED» kararında ilginç tespitler bulunuyor.

Askeri Yargıtay, yasak yayın bulundurmanın suç sayılamayacağı konusunda daha önce Yargıtay'ın verdiği karara katılırken, Dernek ve sendikaların kapatılması davalarına sıkıyönetim mahkemelerinde bakılamıyacağı, sıkıyönetimin kaldırılmasını talep eden bildiri ve yazıların suç sayılamıyacağı sonucuna varmaktadır.

Askeri Yargıtayın davaya ilişkin karar ilâmında yer alan gerekçeden bazıları şöyle:

«TÖB-DER'in 11.2.1979 ve 12.5.1979 tarihli açıklamalarında demokratik ve anayasal düzeni tahribe yönelik, faşist olarak nitelendirilen güçlerce ülkede sıkıyönetim saldırılarla meydana getirilmek istenen ortama karşı koymak gereğini (...) bu bildirilerin TÖB-DER tüzüğünün 3. ve 4. maddelerinde gösterilen amacı ve yapısallığı işlerin gereği olduğu, hürriyetleri yasal yoldan da olsa kısıtlayan sıkıyönetimin kaldırılmasının dahi bu maddelerde gösterilen faaliyetler cümlesinden bulunduğunu kabul etmek makul bir görüş sayılmıştır.

«Ayrıca anılan bildirilerin metni yukarıda yazılı TCK'nun 312. maddesindeki suçu maddi ve manevi unsurlarından bulunmaması nedeniyle oluşturması olanak dışıdır. Bu nedenle yerinde görülen le tesis edilen karara karşı komutan ve askeri savcının ileri sürdükleri temyiz itirazları varit görülmemiştir.

«(...) Bir dergi veya kitabın bulundurulmasının suç olmayacağı muhtelif daire kararları ile belirtilmiştir. Bu itibarla mahkemenin yukarıda belirtilen hususları dikkate alınyarak kararı yasaya aykırı görülmüştür.

«(...) bir meslek kuruluşu olan derneğin amaç dışı faaliyetlerle bulunduğunun tespiti halinde 1402 sayılı kanunun 15. maddesi uyarınca dernekler kanununun ilgili maddeleri ile işlem yapmanın Sıkıyönetim Mahkemeleri değil, umumi adliyenin görevi cümlesinden olması gerekir.»

ÖRÜTÜLÜ MC'NİN YENİ SÜRGÜN YÖNTEMİ

Eğitim emekçilerini kıymaktan başka hiçbir sorun üzerinde kafa yormayan Bakanlık yetkilileri, bu alanda ilginç keşifler yapıyor, yöntemler geliştiriyor. Milli Eğitim Bakanlığından 28 Mart 1980 gün ve 243.60 (15.24347) sayı ile Valiliklere gönderilen yazıda, açıkça sürgün listesi talep ediliyor. Valilikler, bu yazıların isimler bölümünü dolduracak ve bu «montaj» listede yer alan isimler, sözüm ona Bakanlık mucibince atanmış olacaklar! TÖB-DER'li öğretmenleri en kestirme yoldan sürmek için «jet» yöntemler bulmada MC bakanlarının üstüne olmadığına yeni bir kanıt!

Adana'da sandık seçimleri TÖB-DER Listesi aldı

Adana'da yeniden yapılan ilkokul öğretmenleri S.S. yardım sandığı seçimlerini gerici listeye karşı TÖB-DER listesi kazandı.

Geçtiğimiz günlerde yalnızca gericilerin katıldığı, ilerici öğretmenlerin oylama ya katılmalarının engellendiği seçimler iptal edilmişti. Özellikle faşistlerin yıllardır kurtarılmış bölge ilân ettikleri, işledikleri cinayetlerden sonra sığındıkları Tepebağ Mahallesinde yapılan seçimlere girmek isteyen TÖB-DER li öğretmenlerin oy kullanmaları engellenmek istendi.

Bu durumu protesto eden öğretmenler seçime katılmadılar. 24. 5. 1980 tarihinde tekrarlanan seçimler yeniden Tepebağ Mahallesinde yapıldı. Faşistler bir kez daha ilerici öğretmenlerin seçime katılmayacaklarını ve yardım sandığını kendilerinin alacağını umuyorlardı. Fakat seçim günü faşistler hayal kırıklığına uğradılar. Öyle ki, Gün Sazak'ın Ankara'da öldürülmesi üzerine dozunu art tıran faşist teröre rağmen, TÖB-DER'li öğretmenlerin seçimin yapıldığı salona girmesi ve divanı ezici çoğunlukla almaları gericileri şaşırttı ve sandık seçimlerini alamıyacaklarını anlayınca salonu bu kez faşistler terk ettiler.

İlerici öğretmenler, bütün oyunlara ve saldırılara rağmen, sandık seçimlerini alarak faşistlere bir kez daha gereken dersi verdiler. Sürgünlerin, kıyımların, cinayetlerin öğretmen hareketini durduramıyacağını bir kez daha gösterdiler.

TÜRKİYE ÖĞRETMEN ÖRGÜTLENMESİNİN TARİHÇESİ

Sezai KAYNAK

Muallimler Cemiyeti

1914 Yılında amaçlarını; «öğretmenlerin tanışmaları, bilimsel-toplumsal ihtiyaçlarını karşılamak, halkın yaşam düzeyini yükseltme» biçiminde saptayan Muallimler Cemiyeti kuruldu. Örgütün Merkezi İstanbul'da idi. Örgüt, 15 Mayıs 1919'da İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali üzerine, 22 Mayıs 1919'da İstanbul Sultanahmet Meydanında, tarihimizin ilk anti-emperyalist mitingini düzenledi. Bu anti-emperyalist yığın eylemine binlerce kişi katıldı. Muallimler Cemiyeti, ayrıca savaş yıllarında Anadolu'ya silâh ve malzeme kaçırılmasında öğretmenleri örgütleyerek anti-emperyalist cephelerin oluşturulmasına da katkıda bulundu. Örgütün pek çok üyesi, Kurtuluş Savaşında hayatını kaybetmiştir.

Muallimler Cemiyeti'nin iki ünlü kişisi Mustafa Necati ve Cevat Dursunoğlu'dur. Mustafa Necati, cumhuriyet döneminde Milli Eğitim Bakanlığına kadar yükselmiştir. Ege'de emperyalizmin maşalarına ilk kurşunu sıkanlardandır. Redd-i İlhak Cemiyeti kuruluşunda ve savaş sırasında dağlardaki çetelerin örgütlenmesinde önemli görevler üstlenmiştir. Yine Muallimler Cemiyeti üyesi Cevat Dursunoğlu, İstanbul'un işgal edildiği yıllarda memleketi olan Erzurum'a kaçıp Doğu Anadolu Müdafa-i Hukuk Cemiyeti'nin kurucuları arasında bulunmuştur.

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN GREVİ

1920'de savaş yıllarında İlkokul öğretmen lerinin kendiliğinden gelme, yönlendiricisi bulunmayan bir grev yaptıklarını görüyoruz. Bu eylem hemen hemen tüm yurdu kaplamıştır. Grevin nedeni, ilkokul öğretmenlerinin aylıklarını alamamasıdır. Bu grev, II. Abdulhamit döneminde sekiz ay aylıklarını alamayan öğretmenlerin ilk grev eyleminden sonra, yine kendiliğinden gelen ikinci büyük öğretmen direnişidir.

Öğretmen grevlerinin yayıldığı günlerde, grev yapan öğretmenleri Muallimler Cemiyeti desteklememiş, öğretmenlerin grevlerle ilgilerinin olmadığına dair gazetelere ilanlar vermiştir. Bunun üzerine, direnişte kendilerini desteklemeyen Muallimler Cemiyeti üyelerinin büyük bir bölümü, örgütlerinden istifa etmişlerdir. Bir tepki olarak da, Mekatib-i İptidaiye Muallimler Cemiyeti'ni (İlkokul Öğretmenleri Derneğini) kurmuşlardır. Böylece kitlesinin grev eylemine sahip çıkmayan Muallimler Cemiyeti zayıflamış ve sonunda parçalanmıştır.

1920 yıllarında kendiliğinden gelişen bu grev eylemi, tüm öğretmenlere tutarlı merkezi bir örgüt etrafında birleşme ve bütünleşme zorunluluğunu da dayatmıştır.

Buraya kadar yaptığımız inceleme, Encümen-i Muallimin, Muhafaza-i Hukuk-u Muallimin, Cemiyet-i Muallimin gibi öğretmen örgütlerinin sınırlı da olsa, sadece öğretmen sorunlarıyla ilgilenmediklerini belirlemiştir. Kurulu düzenin sömürü ve baskısına karşın tepkiler ise sözkonusu değildir. Ancak, Muallimler Cemiyeti ile, öğretmen örgütçülüğü anti - emperyalist ve bağımsızlıkçı bir öze de kavuşmuştur.

TÜRKİYE MUALLİMLER CEMİYETİ BİRLİĞİ

Türkiye Muallimler ve Muallimler Cemiyeti Birliği, Türkiye eğitim emekçilerinin ilk merkezî meslek örgütüdür. Bu merkezi örgüt, Kurtuluş Savaşı yıllarında yurdun dört bir yanında yerel olarak ortaya çıkan öğretmen derneklerini merkezi bir çatı altında tavır ve eylem birliğine sokmak için kurulmuştur. Kuruluş tarihi, 7 Mayıs 1921'dir.

9 Mayıs 1921 tarihli Hakimiyet-i Milliye (Ulus) gazetesinde yayınlanan birlik tüzüğünde amaçlar şöyle belirlenmiştir: «Muallimlik mesleğini korumak, muallim ve muallmelerin içtimai vaziyetini düzeltmek, bu gayesine önemli özelliği bir bayanın ilk defa (Ankara Kız Öğretmen Okulu, Leman Hanım) yönetim organlarında yer almasıdır. Örgütün ilk Genel Başkanı Bursa Milletvekili Muhittin Baha (Pars), üyeleri ise; İzmir Milletvekili Mahmut Esat (Bozkurt), Kütahya Milletvekili Cevdet, İktisat Müdürü Vehbi, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Vasıf (Çınar), Öğretmen Sadri Ethem, Öğretmen Leman Hanım'dır.

İşçi Sözlüğü

Grev Nedir?

Ekonomik mücadele sömürüyü sınırlandırma mücadelesidir. Ve ortadan kaldırma mücadelesinin bir parçası olarak gerçekleştirilir. Ekonomik mücadele işçileri daha yüksek mücadele biçimlerine hazırlayan bir alandır. Ekonomik mücadele kitlelerin en kolay kabul ettiği mücadele biçimi olarak işçilere birleşmeyi, güçlerini toplamayı öğretir, işçileri birliğe zorlar. En geniş kitleleri mücadeleye sokar. İşçileri işyerlerinde, iş kolunda, ülke çapında ve uluslararası çapta birliğe sevkeder. **Ve grev ekonomik-demokratik mücadelemizin en etkin silahıdır.**

GREV BİR OKULDUR

Grev bir okuldur. Grev işçilere, işverenlerin ve kendilerinin gücünü kavramayı öğretir; meseleye yalnızca kendisi ve arkadaşları için değil, tüm patronlar ve onların karşısında tüm işçiler açısından bakmayı öğretir. Kapitalist sınıfın bir bütün olarak işçi sınıfının düşmanı olduğunu ve işçilerin yalnız kendilerine güvenebileceklerini öğretir. Patronların işçileri aldatmak için sömürüsünü küçük suspaylarıyla maskeleme çabalarını yerle bir eder. İşçilerin patronların gerçek yüzünü görmelerini sağlar.

Grev yalnızca patronların değil, kapitalist devletin ve yasaların içyüzlerini de ortaya serer. İşçiler kapitalist toplumda yasaların patronların çıkarlarını savunmak için yapıldığını daha iyi görürler. Resmi görevlilerin bunu sağlamak için baskılarını yaşarlar. Kısaca grev, işçilere birleşmeyi öğretir ve onlara ancak birleştikleri zaman patronlara karşı başarılı mücadele verebileceklerini gösterir.

«Her grev, kapitalistlere gerçek efendilerin kendileri değil, haklarını gittikçe daha yüksek sesle ilan eden işçiler olduğunu hatırlatır. Her grev işçilere durumlarının umutsuz olmadığını, yalnız olmadıklarını hatırlatır.»

İşçi sınıfının mücadelesinde grev önemli bir mücadele yoludur. Ama mücadelenin yollarından yalnızca biridir. Grevlerin ne kadar önemli bir mücadele aracı olduğu anlaşılınca, bazıları, yalnızca, grevler yoluyla işçi sınıfının kurtuluşunun gerçekleşebileceğini düşünürler. Bu yanlıştır. İşçiler, dikkatlerini mücadeleyi yürütmenin başka yollarına çevirmezlerse, işçi sınıfının gelişmesini, başarılarını yavaşlatırlar. Bu nedenle, işçi sınıfının ekonomik, siyasi ve ideolojik mücadelesinin bütünlüğü içerisinde grev silahının yeri ve önemi doğru olarak kavranmalıdır.

GREV, GENEL GREV, DAYANIŞMA GREVİ

Bir işyerinde ya da işkolundaki işçiler daha çok ücret, daha çok hak vb. için greve gidebilirler. Bu grevde amaç çalışma ve yaşama koşullarının iyileştirilmesidir. Bu ekonomik grevdir.

Ancak, kapitalist ülkelerde işçiler yalnızca ekonomik grev yapmazlar. Başka amaçlarla da greve giderler. Sermaye iktidarlarından daha fazla demokratik ve siyasal hak alınması, baskı yasalarına karşı çıkılması vb. nedenlerle greve gidilebilir. Bu tür grevler çoğu zaman tüm işkollarındaki işçilerce yapılır ve amaç ücret artışı gibi ekonomik değil, siyasaldır. Bütün işkollarındaki işçileri içine aldığı zaman bu tür grevlere genel grev denir. Genel grev işçi sınıfının önemli mücadele araçlarından birisidir.

Bir işkolundaki işçiler aynı işkolunda ya da başka bir işkolunda greve giden işçi arkadaşlarını desteklemek, onlarla dayanışmak üzere greve gidebilirler. Bu grevlere dayanışma grevi denir. Dayanışma grevi yalnızca ülke düzeyinde kalmaz. Emperyalist sermayenin, çok uluslu tekeller aracılığıyla yayıldığı değişik ülkelerde işçiler başka ülkelerdeki işçilerin grevini ya da diğer mücadele biçimini desteklemek üzere dayanışma grevi yapabilirler. Dayanışma grevi işçilerin sınıf kardeşliğinin ve dayanışmasının sembolüdür.

GREV HAKKI ÜZERİNDEKİ KISITLAMALAR

Türkiye işçi sınıfı yüzyılı aşan mücadelesiyle grev hakkını koparmış ve onu Anayasal bir hak yapmıştır. Grev bir hak olarak Anayasa'da yer almaktadır. Ama bu hak tam olarak hayata geçmediği gibi, daha da kısıtlanması için saldırılar sürmektedir.

Anayasa'nın grev hakkında açıkça yer vermesine karşılık 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası işçilerin grev silahını kullanmalarına engeller koymaktadır. İlk olarak, Grev Yasası getirdiği hükümlerle ekonomik grevin dışındaki, grev çeşitlerini yasaklamıştır. Yani ekonomik amaçlarla yapılan grevler yasal, siyasal grev, dayanışma grevi yasaya aykırı sayılmıştır. Buna göre burjuvazi işçilerin sendikal hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, ağır sınırlamalar getiren bir yasayı çıkarmak isteğinde işçiler bu anti-demokratik yasanın çıkarılmasını önlemek amacıyla greve gitseler bu grev yasa dışı sayılmaktadır. Böylece işçi sınıfımızın demokratik haklar için verdiği mücadelenin önüne engel çıkarılmakta ve grev hakkı kısıtlanmaktadır.

Grev uygulaması birçok karmaşık hükümle bağlanarak engellenmek istenmektedir. İş Yasası ve çalışma hayatını ilgilendiren diğer yasalar işçilerin temel sendikal hak ve özgürlüklerini kullanmada güçlük çıkarıcı, işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesini engelleyici hükümler taşımaktadır. Bunlardan birisi bilindiği gibi sendika seçme özgürlüğünün güvencesi referandumun yasaklanarak şimdi bilinen her türlü baskı ve sahtekârlığa açık üye kayıt fişi vb. uygulamalara başvurulmasıdır. Grev hakkının kullanılması da bir dizi dolambaçlı yollara bağlanmıştır. Grev oylaması uygulaması da yine grevi kısıtlayıcıdır.

Grev hakkı üzerindeki bir başka kısıtlama işçi sınıfımızın önemli bir parçasının çalıştığı bazı işkollarında getirilmiş olan grev yasağıdır. Örneğin eğitim, sağlık, su, elektrik, havagazı işçilerinin grev hakları yoktur. Memurların, eğitim emekçilerinin, teknik elemanların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklardan yoksun olması işçi sınıfının grev hakkının kısıtlanması demektir.

Bir diğer kısıtlama da grev ertelemeleridir. Grev Yasası hükümete grevleri erteleme yetkisi tanımaktadır. Grevler ertelenirken «ulusal güvenlik ve ulusal çıkarlar» gerekçe olarak gösterilmektedir. İşçiler yasadaki tüm karmaşık yollardan geçiyor, grev kararı alıyor, greve gidiyorlar; ancak sendika grev kararı aldığı ya da karardan sonra greve giderken, grev «ulusun ve ülke ekonomisinin çıkarlarına ters düştüğü» gerekçesiyle erteleniyor.

Ülke ekonomisine ters düşmenin kıstası ise sermayenin çıkarlarına göre ortaya çıkmaktadır. Böylece sık sık tanık olduğumuz gibi grev ertelemeleri yoluyla grevler kısıtlanmaktadır. Bu ertelemelerin yanında sıkıyönetim dönemlerinde tüm olarak işçilerin grev hakkının «askıya alınabileceği»ni de belirtmek gerekir.

Bir başka grev kısıtlaması ise lokavttır.

Ortak Dil

H. YÜCEÇAN

Sömürücü eğemen sınıf sömürüsünü sürekli kılmak ya da en azından sömürüsünün ömrünü uzatmak doğrultusunda bir politika yürütecektir. Varoluş nedeni böyle olunca bellidir ki insanlık dışı her uygulamayı, kısa ve uzun vadeli çıkarı için elverdiğince ortaya koymaya çalışır. Bunu sağlamak için emekçi halka ait maddi ve sosyal tüm değerleri, sosyal bağlantıları, hertürlü iletisim ve haberleşme yollarını dağıtmak, tıkamak için örgütlü, planlı çaba gösterir. Halkın din konusundaki yönsemelerini kendi çıkarına uygun yer ve konumda tutmanın çaresini arar. Kitleyi ve kitledeki sınıf bilincinin oluşmasında kullanılan dil aracını da bozmak ya da yozlaştırmak için çalışır. İşçi sınıfı bilimine malolmuş, ortak bir dili haline gelmiş saygın sözcük ve kavramların gerçek anlamları dışına taştırılıp, çarpıtılmasını özellikle ister. Kavramların beyinlerde yanlış ve değişik biçimlerde yer etmesi, uygulamada yanlışlıklarıyla ortaya konması, yani bir kargaşa oluşması burjuvaziyi hoşnut edecek şeylerdir. Yine inceden inceye halkın müzik alanındaki ortaklaşmış geleneklerini, seslerini dağıtmanın, parçalamanın tüm gereklerini yerine getirir. Bir halk ozanının ezgili, yaşamla kaynaşmış sesini türlü yollarla kısmaya çalışır. Halbuki aynı parçanın aranjman türünde söylenmiş olmasından aynı ölçüde tedirginlik duymaz. Sinema, tiyatro ve benzeri sanatsal etkinliklerin alt üst olması, bu alanlarda da kitlelerin bilincinde bulanıklık ve yozluk yaratmak için ne lazımsa ortaya konması burjuvazinin hedeflediği amaçlardır.

Tüm bunlara karşın sömürülen, ezilen sınıf ve tabakalar elbette ki burjuvazinin bu yolda kurduğu tuzaklara düşmeyecekler, onun bu örtülü saldırılarına karşı gerekli yol ve yöntemlerle mücadelesini yönlendireceklerdir. Bunu yaparken açıktır ki kendi dil ve kültürünü yaşatmayı ve daha yetkin kılmayı sağlıyacaktır. Eşyayı ve olayları kendi adıyla çağırmayı, olaylara işçi sınıfı biliminin açtığı pencereden bakmayı öğrenecektir.

Günümüzde özellikle küçük burjuva kökenli düşünce ve hareketler içinde burjuvazinin sözkonusu yozlaştırma isteğine uygun, onun kötü emellerine çanak tutucu tavırlar belirginlikle gözlenir hale gelmiştir. Ve doğal olarak işçi sınıfı bilimi dışında kalmış, serüvencilik yönü ağır basan birtakım sözde eylemler egemen burjuvaziyi rahatsız etmemektedir. Hatta bazı noktalarda burjuvazinin alkış tutabileceği ölçüde olaylar yaşanmaktadır. Örnek olarak vermek gerekirse, «Boykot» diye yapılan birtakım eylemler değerlendirildiğinde ve bir de boykotun sözlükteki anlam ve içeriğine bakıldığında bir uyum gözlenmiyorsa burjuvazi bundan gocunmaz. «Bazı yerlerin kurtarılmış» olduğu iddiası ile kurtarılmış olmadan ne anlanması gerektiğine bakıldığında bir terslik varsa herhalde burjuvazi bunu alkışlayabilecektir.

Şimdi açıktır ki tüm davranış ve eylemler planlı bir şekilde yozlaştırılmaya çalışılmaktadır. Bir kavram kargaşası yaratılmak istenmektedir.

Halbuki en geniş şekliyle sömürülen kitleyi kurtuluşa götürecek bir eylem becerilecekse ortak bir dile varmak, ortak bir anlatım yolu bulmak zorunludur.

Bu tesbitten yola çıkıldığında «Gerçek Gazetesi»nin sınırlı olanakları içerisinde yer alan «İŞÇİ SÖZLÜĞÜ» adlı köşe kayda değer bir görevi üstlenmiş bulunmaktadır. Fakat yine bellidir ki bu ölçüde kalan bir bilgilendirme yeterli değildir. Şöyle hacimli, kapsamlı bir işçi sözlüğü hazırlamak ve bunu hayatla kaynaştırmak gibi zor ve uzun erimli bir görev önümüzde durmaktadır. Böyle bir sözlük işçi sınıfının birliğine katkı getirecek, mücadelesine güç katacaktır.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Slogacılık - Şairanelik üzerine bir değinme

Fahrettin DEMİR

Zaman zaman, sanat-edebiyat eleştirisine egemen olan bir takım eğilimler, anlayışlar ortaya çıkar. Uzun süre de etkinliklerini sürdürürler. Bir dönemin edebiyatına damgasını vurur, bu özelliğini de uzun süre yitirmezler. Öyle ki, belirli bir dönem boyunca o anlayışa karşı çıkmak, onun dışına düşmek, bir anlamda edebiyat, sanat alanından «kovulmayı» göze almak anlamına gelir.

Örneğin, hiçbir nesnel dayanağı olmayan, sadece kişisel beğeniyle sınırlı ATAÇ eleştirisi, böyle bir özelliğe sahipti. Kırklı, ellili yılların edebiyat eleştirisine damgasını vuran bir ATAÇ anlayışından sözetmek yanlış olmaz. Bu ataç etkisi, daha doğrusu **ATAÇ korkusu**, o dereceye varıyor ki, eleştirinin tek ölçütü: «Ataç ne dedi?», «Ataç ne diyecek?» sorularında düğümleniyor. Alının cevap da çok çok iki sözcüğü geçmiyor: «Sevdim» ya da «sevmedim», «Beğendim» ya da «beğenmedim.»

Bu durum, birkaç isim dışında, genel olarak, Ataç'tan sonra da değişik kılıklarda sürüp gidiyor. Belki biraz daha nesnellik katılarak, biraz daha açıklayıcılık kaygısı duyarak...

Yetmişli yıllara gelindiğinde, şiir eleştirisine bir başka hasta eğilim egemen oldu. Bu, o dönem yeni şiire başlamış ilerici-devrimci genç şairlerin başının üstünde dolaşan Demokles'in kılıcı gibi sallanıp duruyor. SLOGANCILIK suçlaması. Bugün tanık olduğumuz gibi, kimi şairler bu suçlamanın etkisiyle «ŞAİRANELİK»e savruluyor.

Bir şiir, gelişen hayatın dinamiklerini mi vurgulamaya çalışıyor... Şiirden, şiirsellikten ödün vermeden, toplumsal gelişimin doğrultusuna kendi olanaklarınca birşeyler mi sunmaya çalışıyor... Yafta hemen hazır: SLOGANCI... BAĞIRAN ŞİİR...

«Oysa şiir, dingin bir ırmak gibi ağır, uyumlu akmalı. Şiir dediğin hemen ele vermemeli kendini. Ağırdan, sindire sindire duyumsatmalı, göstermemeli.» Şiir için gerekli, karşı çıkılamayacak özellikler, doğrular var bu sözlerde. Ama bir şiir, toplumsal sellerin etkisiyle taştı mı, yatağını zorlamaya başlayarak, egemen şiir anlayışının setlerinde gedikler açmaya koyuldu mu, «en yetkili ağızlar»dan karalama kampanyası da başlar. «SLOGAN'lara sığınma», «Meydan nutku», «alan şiiri» gibi sıfatlar o şiirin ayrılmaz parçası olur.

Kuşkusuz, tüm sanat dallarında olduğu gibi, şiirin de kendine özgü kuralları, değerleri, onu şiir yapan ölçütleri olması gerekir. Bunları yok sayarak şiir söylenemiyeceği gibi, bunlarsız şair de olunmaz. Böyle «söylev»leri de kimse şiir adına aklama yanlısı değildir. Ne var ki, durum biraz daha değişik. Slogancılıkla suçlanan bu tür şiirlerin çoğu, bu değerlerin eksikliğinden değil, egemen şiir anlayışına ters düştüğünden karalanmaya, suçlanmaya çalışılıyor. Şiire yeni kavramların girmesi, toplumsal mücadelenin anlatımında somutlanan birtakım sözcüklerin ve kavramların imge gücü kazanması, birtakım kişileri rahatsız eder. «Efendim, şiirde ne işi var GREV'in? Ne işi var PARTİ'nin, NAMLU'nun?... Şiir ayrı şeydir, savaş ayrı...»

Geçen zaman içerisinde, şiir eleştirisinde, bu anlamda, çokça bir değişiklik olmadığı kolaylıkla gözlenebilir. Belki daha değişik yollardan, daha ince yöntemlerle, ama öz olarak, serpilip gelişen mücadeleci şiir anlayışına karşı çıkarak...

Bu anlayışta pek fazla bir değişiklik olmamasına karşın, değişen başka şeyler var. Slogancılıkla suçlananların bir uçtan diğerine savrulması. Çoğu genç şairlerde görülen «Şairanelik» hastalığı. Şairin, şiirin işçiliğiyle uğraşması, sözcüklerine zengin imgeler yüklemesi, kuşkusuz, şiir sanatı açısından olumlu gelişmelerdir. Durum bu olsa, saygıyla, dahası övgüyle karşılanması gerekir. Oysa bu ölçüsüz «hüzün», bu gereğinden fazla sözcük işçiliği, özün yitirilmesine yol açtığı gibi, aşılmış bir anlayışın şiirde canlandırılması demektir. Ve ters bir gelişme olduğu kuşkusuz.

Son zamanlarda, gerek yayınlanan şiir kitaplarında, gerekse dergilerdeki şiirlerde, gözlenen olgu şu: «Zehir zemberek bir hüzün...», bireycilik ve ölü, aşılmış duyarlıkların diriltilmesi yolunda gösterilen ısrarlı bir çaba.

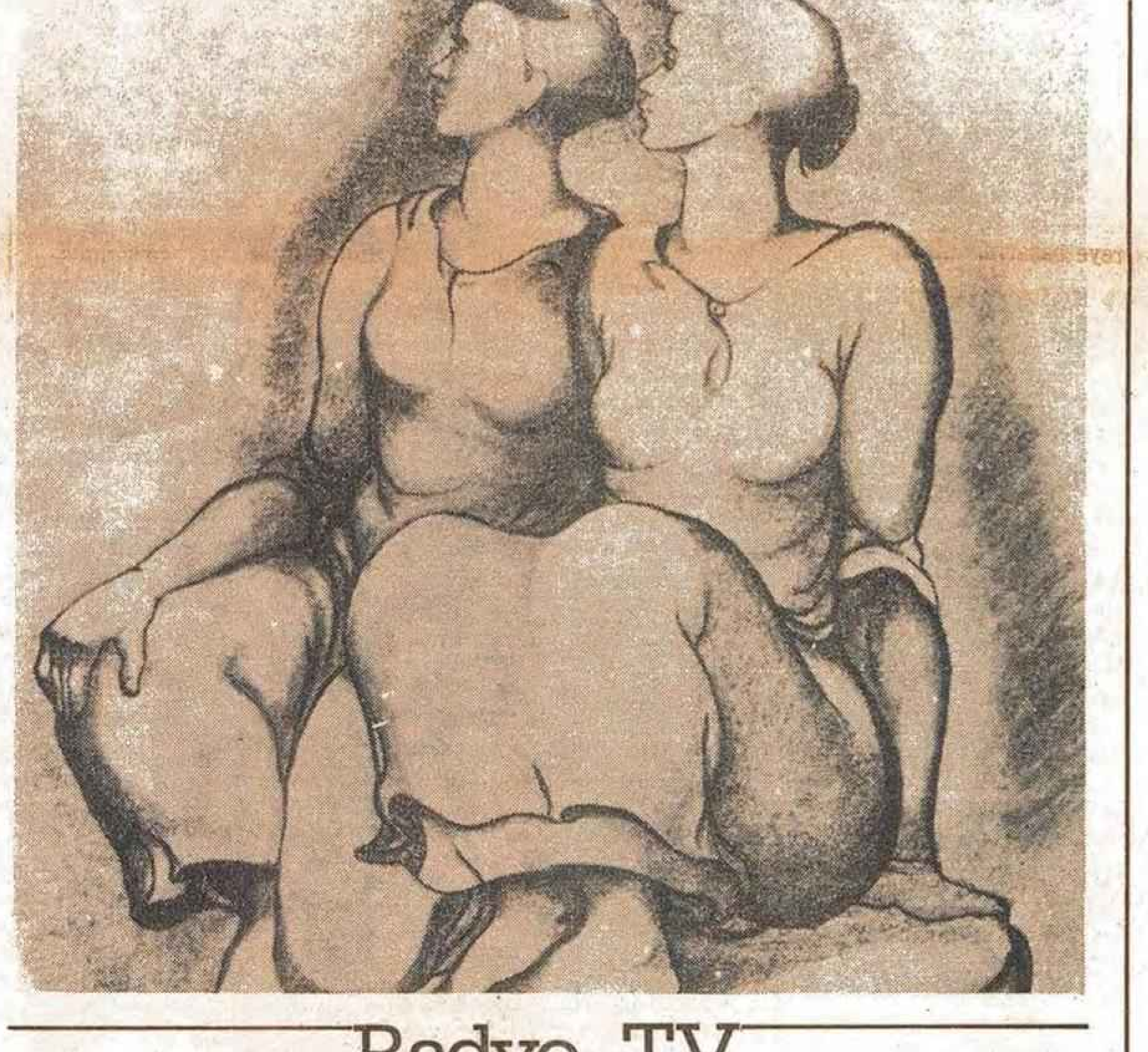
Bu durumun irdelenmesi, nedenlerinin araştırılması gerekir. Öteden beri yapılan birtakım suçlamaların yanında, genç şairleri bu yola iten başka nedenlerin de bulunduğu kuşkusuz. Örgütsüzlük, bunun sonucu olarak toplumsal gelişmeler karşısında doğru tavır alamama vb... gibi daha değişik nedenler sayılabilir.

Gelişen ilerici-devrimci şiirimizin bu tıkanıklığı aşması gerekir. Sloganlar, onu gerekseyen bir duyarlığın içinde şiire sindirilebilir. Ama bunu yapmaya çalışmak, hiç de küçük burjuva sulugözlülüğünden medet ummak değildir. Herşeyden hüzün çıkaran şairanelikten «şiir» çıkar elbette, ama, emekçi sınıfları sosyalist dünya görüşünün duyarlık damarlarıyla besliyen ŞİİR çıkamaz.

Cunhal'ın çizgileri «Hapishaneden Resimler» adlı albümde yayınlandı

Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri Alvaro Cunhal (1903) Parti'ye 1935'de katıldı. Geçen 45 yıl boyunca Cunhal faşizme ve gericiliğe karşı, demokrasi ve sosyalizm için yiğit bir mücadele sürdürdü. Faşist Salazar yönetiminin zindanlarında tam 11 yıl geçirdi Cunhal. Bu 11 yıl boyunca mücadelesini yalnızca siyaset alanında değil, sanat alanında da sürdürdü. Çizgilerinde, desenlerinde emek ve Portekiz işçi sınıfının mücadelesi esas olarak ele aldığı konular oldu.

İnce bir duyarlığı ve insanın haklı direncini yalın çizgilerle yansıtan resimlerinde Cunhal, «sanatı, anti-faşist mücadelede ve insanın devrimci tarzda dönüştürülmesi çabasının güçlü bir olanağı olarak» değerlendiriyor. Bunun yanısıra, Cunhal, sanatçı kişiliğiyle marksizmin nihaî hedefi olan bütünsel insanın yaratılmasında sanatın taşıdığı değeri bir daha somutlaması yönünden de, sosyalist gerçekçi resim sanatına emek verenler arasında saygın bir yer kazanmıştır.

Yazmak ve yaşamak

Olcay DERİM

Yazın sanatı için her zaman konu ve malzeme boldur ama, şu örtülü MC dönemlerindeki kadar bol olmamıştır. Sosyal Demokrasinin faşizm karşısındaki tutarsızlığından tutun da, Demirel hükümetinin iktidara gelişine, devlet kurumlarının faşistleştirilmesine, yerli ve yabancı egemen güçlerin dayatmalarına (enflasyon ve baskılara) kadar her olay bir roman, öykü, tiyatro, şiir vs. konusu.

Örneğin İzmir-Tariş olayları. Ne güzel bir roman konusu. İşçi sınıfını dünüyle, bugünüyle, geleceğiyle işleyecek, onun zaaf ve gücünü sergileyecek bir konu. Sadece işçi sınıfını değil, olaylarla ilişkisi bulunan çevre halkı, sıkıyönetim uygulamalarını ve parababalarının niyetlerini didik didik inceleyecek bir roman...

Kimbilir ne kadar güzel olurdu!.

Ama nasıl yazılacak bu roman? Kim yazacak? Elbette yazarlarımız yazacak diyeceksiniz. Ama konuyu yazmak isteyen yazarımız eğer bu olayları yaşamadıysa, yani olayların evvelinde, anında ve sonrasında Tariş işçileriyle kucak kucağa bulunmadıysa nasıl yazacak? Basından izlediği kadarıyla, hatta çeşitli belgeleri inceleyerek bu işin altından kalkabilir mi? Böyle bir çalışmanın eksik ya da çarpık olacağından kuşkum yok benim.

Bunları düşünürken Mihail Şoholov'u anımsamamak elde değil. Onun en güzel romanları (Uyandırılmış Toprak, Don Kıyısında Hasat) sosyalizmin toprağa girişini inceliyor. Kolhozların kuruluşunu anlatıyor. Yapılmş ya da yapılması olası tüm doğru ve yanlış tavırları vurgulıyarak...

Amacımız Şolohov'un bu yapıtlarından sözetmek değil. Şoholov'un bu denli güzel yapıtları nasıl verebildiğini araştırmak. Kimileri bunu «yetenek meselesi, efendim.» diye geçiştirebilir. Ama yapıtlarının vardığı boyutlar, sadece yetenekle ulaşılabilecek cinsten değil. Nitekim yukarda sözünü ettiğimiz yapıtlarını okurken bu kusursuzluğun sadece yetenekten kaynaklanmadığnı anlıyoruz: Yazar kolhozların kuruluşunda bizzat çalışmıştır. Belki de sadece bir kolhozun kuruluşunda değil, onlarca kolhozun kuruluşunda çalışmıştır. Sımsıcak yaşamıştır olayları. Böylece bu dev eserlerin koşulları yaratılmıştır.

Yetenek, emek ve yaşamak...

Şolohov'a Lenin ödülü verilmesi ve ikinci kez «Sosyalist İşçilerin Kahramanı» nişanını alması gerçekte bu nedenle değil midir? Diyebiliriz ki, «yazar bireysel yeteneğini toplumun yeteneği ile birleştirerek, yani yazdığı konuları bizzat yaşayarak bu güce erişebilmiştir.»

Yazarlarımızda eksik olan bu sanıyorum. Toplumun dinamik güçleri ile olayları beraber yaşıyamamak...

Bunun sorumluluğu da yazarlar kadar, toplumun öncü güçlerinde de olsa gerek.

Radyo TV

Ekranda Orhan Kemal

Başarı sanırız Atilla Özkırımlı'nın. Yani, bu devirde televizyon ekranlarında Orhan Kemal'i anabilme cür'etini esinlenmek için Özkırımlı'nın yüreğine gerek vardı herhalde. Üstelik de kimseye bir şey olmadı baksanıza. İşçiyi, emekçiyi, ezileni, sömürüleni anlattığı da söylendi, yine de kıyamet kopmadı. Hay Allah, demek bu denli ürkütücü değilmiş, kendini halkına adamış bir yazarı 10. ölüm yıldönümünde televizyonda anmak... Belki de TV yöneticileri bu sayede «öcü» korkularından kurtulabilirler.

Bu işin nasıl becerildiğinin gizini çözemeden, programa değinelim.

Orhan Kemal, öylesine verimli bir yazar ki, bir TV programında derinlemesine incelenmesi, dakikalara sığdırılması beklenemez. Ama bu program genel içeriği ile Orhan Kemal'i özümlemiş, bir yandan anarken, öte yandan da tanıtmaya yönelik iyi bir «özet» programdı. «72. Koğuş»un canlandırılmasından, dostu Fikret Otyam'ın yürekten gelen ölüme karşı çıkışına dek iyi bir bütündü.

Saati, günü, genel TV programı içindeki yeri iyi seçilmişti. Sunuş her ne kadar profesyonel TV spikerlerine ulaşmıyorsa da genelde yeterliydi. Orhan Kemal'i sevdiriyor, tanımayanları O'na ısındırıyordu.

Şans mı diyelim, kısmet mi Orhan Kemal Usta? İşçi'den, emekçiden, toplumcudan ödleri kopan TRT yöneticileri seni anlı-şanlı bir yazar, dürüst bir kalem emekçisi olarak halkına, içinde yaşadığın, içinden çıktığın insanlarına bir kez daha tanıttılar, anımsattılar.

Öte yandan, elimizi şakağımıza dayayıp düşünelim de: Programda belirtildiği gibi, kalemini çeşitli filim senaryoları yazmak için de oynatmış olan böylesine başarılı bir yazarın bunca yapıtı arasından televizyona uyarlanabilecek yapıt yok mu acaba? Üstelik ne çekim için milyonlarca liralık dekor-giysi, ne hızlı otomobiller, en lüks çevreler ister, Orhan Kemal'in konuları. Her yerde yaşanan, herkesin yaşadığı, çoğu kişinin doğal çevresi içinde geçen sımsıcak, halktan konulardır. N'olurdu yani, zıpır inanılmaz çarpıklıkta bir gazeteci kadının ne idüğü belirsiz serüvenleri yerine, örneğin «Bir Filiz Vardı»yı çekebilseydiniz?

«Bir Kadının Penceresinden» bakmak gerekiyorsa, nice kadınların nice penceresinden bakışlar vermiştir Orhan Kemal. Ama elbette «Bir Kadının Penceresin»e yaptığınız gibi öyküyü «Türk örf ve adetlerine uydurmak» isterdiniz, kuşa çevirirdiniz, değil mi?

Neyse, bırakın Orhan Kemal'i eli yüzü düzgün bir programla anımsayalım. Yapıtları sağ-salim oldukları yerde dursunlar. Elbette bir gün gelir, insanlar onları TV ekranına, beyaz perdeye, sahneye, onlara layık biçimde, Orhan Kemal'i tanımanın bilincinde olarak getirirler.

O zaman sizin kimin penceresinden bakıyor olacağınızı bilemeyiz tabii...

KİTAP

«1950 Sonrasında Hikayecilerimiz»

Zeynep KARABEY

Öykücülük, özellikle Cumhuriyet döneminden bu yana yazın dalları içinde en ilginç gelişmeyi sürdüreni oldu. Bu gelişmenin 1950 öncesi ve sonrası diye ayrılması da bir bakıma doğru. Çünkü 1950 sonrasına Asım Bezirci'nin de baktığı gibi baktığınızda toplumsal değişmeyle birlikte öykücülüğümüzde yeni adlar, yeni görüşler, tümünden önemlisi topluma koşut önemli bir bilinçlenme görülmekte.

Daha önce öykücülük üzerine yapılan bir çok çalışma ne denli geniş kapsamlı, ince eleyip sık dokumuş olsa da, günümüze değin ulaşamıyor, bazı eksiklikler kalıyordu. Türk Dili'nin Türk öyküsü özel sayısı bunların en genişiydi belki. Ama onun içinde de tanıtma ön plana alınıyor, tam anlamıyla eleştiri değil, hiç bilemeyene iyice öğretme amacı gerçekleştiriliyordu.

Asım Bezirci'nin kitabı, tüm bunlar göz önüne alındığında önemli özellikler taşıyor. Bezirci, kitabında şu öykücülere eleştirisel bir yer vermiş: Vüs'at O. Bener, Nezihe Meriç, Tahsin Yücel, Muzaffer Buyrukçu, Demirtaş Ceyhun, Demir Özlü, Ferit Edgü, Orhan Duru, Leyla Erbil, Sevim Burak, Tarık Dursun K., Afet Ilgaz, Şükran Kurdakul, Metin İlkin, Nahit Eruz, Adnan Özyalçıner, Erdal Öz, Bekir Yıldız, Füruzan, Tomris Uyar, Necati Tosuner ve Necati Güngör.

Öykücülerin bazı öyküleri, öykü kitapları ele alınıyor. Özlediğimiz, gereksinimi çok duyulan sağlıklı bir yaklaşımla ele alınıyor tümü. Tanıyorsanız, yeni bakış açılarıyla bir kez daha değerlendiriyor, tanımıyorsanız o öykü yazarı hakkında yüzeysel hiç olmayan, merak uyandırıcı bir izlenim ediniyorsunuz. Öte yandan Orhan Kemal, Demir Özlü, Sevim Burak, Adnan Özyalçıner, Behiç Duygulu, Saadet Timur ve Necati Tosuner ile olan konuşmalar bu yazarlarımızın tanınmasında büyük yardımı dokunacak dikkatli, yararlı söyleşiler.

Asım Bezirci'nin kitabı, yazarın çeşitli yayın organlarında yayınlanmış yazılarının derlenmesiyle oluşmuş. Bunları tek tek orada-burada okuduğumuzda belki de kitabın ortaya çıkışında elde ettiğiniz yararı, doyuruculuğu kazanamazdınız. Bezirci'nin 1958'e değin giden bu yazılarının tümünde aynı sağlıklı görüşü korumuş olması da, çalışmasının titizliği kadar dikkate değer. Öykücü, öyküyü tanıtırken, o'nun yazın yaşamındaki yerini, o'na yönelen yanlış değerlendirmeleri de belirtiyor Bezirci. Kitabın arka kapağında şu sözler yer almakta: «Son otuz yıllık Türk hikayesinin değerlerinden büyük bir bölümü bilimsel/sosyalist bir yöntem ve görüşle çözümlenip elestiriliyor. Bu eleştirilerin edebiyat tarihimize bir katkısı olacağını ve okurlar ile öğrenciler kadar hikâye yazarlarımızı da ilgilendireceğini umuyoruz.»

Sanırız yayını basıma hazırlayan Medeni Ferho'nun bu sözleri. Çok iyi bir noktaya değinmiş. Herkes kadar öykü yazarlarımızın da bu tür kitaplara büyük gereksinimleri var. Öylesine yoksunlar ki, sağlıklı bir eleştiriden, doğru bakıp doğru gören gözlerden. Asım Bezirci'ye, ABeCe yayınlarına teşekkür etmeli. Keşke Bezirci böyle bir çalışmayı daha genişletebilse, tüm çağdaş öykücülerimizi içine alabilse. Böylesine güzel gelişen bir yazın dalına eğilen akıllı bir baş buldukları için insanlar sevinseler.

Bezirci'nin Vüs'at O. Bener hakkındaki eleştirisinin son bölümü ile bitirelim sözü. Çok iyi söylemiş.

«...Eleştirmenlerin çoğu, önemini kavramamış yaptığı işin. Ciddi ve disiplinli değil. Bilimsel bir anlayışla eğilmiyor esere. Eleştirinin yeni bir bilim kolu olma yolundaki gelişmesini görmüyor. Gerçeklerini, ilkelerini bilmiyor onun. Üstelik, öğrenmeye de çalışmıyor, araştırmıyor. Gelişigüzel sözlerle, öznel ve izlenirci yargılarla iş bitecek sanıyor. Belli ve sağlam bir yönteme dayanmıyor. Sistemsiz.

Çoğu kez unutuluyor şu gerçek: Eleştirmek büyük bir sorumluluk altına girmektir. Yalnızca sanatçıya karşı değil, okura (dolayısıyla topluma), esere, hatta kendine karşı da sorumludur eleştirmen. Bu dört yanlı sorumluluğun kötü kullanılması ağır sonuçlar doğurur. Yanlış bir eleştiri sadece okuru yanıltmakla kalmaz, esere ve öncü sanatçıya da zarar verir aynı zamanda. Birçok haksızlıklara yol açar.

Örnek mi istiyorsunuz buna? İşte Bener!»

ANTİ-FAŞİST MÜCADELE TARİHİNDEN ENGİN DENEYLERLE DOLU BİR KİTAP

Faşizmin Zindanlarında

Ali SEFER

Faşist hareketin saldırılarını alabildiğine hızlandırdığı şu günlerde, faşizme geçit vermeme mücadelesi, tüm boyutlarıyla değerlendirilmeyi ve hayata geçirilmeyi dayatıyor. Anti-faşist mücadeleye ilişkin teorik yapıtların yanısıra, pratik sorunları ele alan, bu konuda dünya demokrasi güçlerinin elli yıllık deney birikiminden örnekler getiren yapıtların da ülkemiz anti-faşist edebiyatına kazandırılmaları, mücadeleyi tüm boyutlarıyla kavrama ve örgütleme açısından önemli bir değer taşıyor. Çünkü, başta sosyalistler olmak üzere bütün ilericiler çok iyi bilirler ki, bir ülkede faşist tırmanışı durdurmak, faşist hareketin zulmünden en az zararla kurtulmak ve faşizmi tarihin çöplüğüne atabilmek, edinilmiş deneylerden en yoğun ve ivedi biçimde yararlanmakla olanaklıdır.

Bilim Yayınları'nın N. Kosaşki'den çevirdikleri eser, belgesel değeri yüksek, pratikteki sorunlara ışık tutan son derece öğretici bir kitap. Kitabın yazarı, 1923-1944 döneminde Bulgaristan'daki cezaevi tutanaklarını, pek çok belgeyi, Komünist Parti militanlarının rapor ve mektuplarını, yakınlarına yaptıkları açıklamaların yazılı Parti belgeleri haline dönüşmüş olanlarını sıkı bir taramayla değerlendirmiş, pratik olduğu kadar, yer yer teorik değeri de paha biçilmez niteliğe varan bir eser ortaya koymuştur.

Eserde, faşizmin zindanlarında, parti militanlarının yanısıra, anti-faşist mücadeleden haberi bile olmayan insanların ve pek çok ilerici-demokratın gördüğü işkence ve zulüm uygulaması, a'dan z'ye sürükleyici bir anlatımla sergileniyor. Yazar, çeşitli dönemlerde cezaevlerinde tutuklu bulunan ilericilerin, parti militanlarının adlarını yıl yıl ve belgelerde yer alan sayılarıyla veriyor. Bunların karşı karşıya bırakıldıkları insanlık dışı işkenceleri, en ince ayrıntılarına kadar, kendi anlattıkları da ya cezaevi tutanaklarında yer aldıkları biçimlerde örnekleniyor.

Kitabın, faşist zindanlarda komünistlerin örgütlenmelerine ve mücadelesine ilişkin bölümü, pratik olduğu kadar, teorik yönden de en çarpıcı bölümü. Eserde, BKP militanlarının en çetin koşullarda yürüttükleri mücadeleleri, örgütsel görevlerin aksatılmayışı ve Parti'nin yönlendirici niteliğinin cezaevlerinde de sürdürülmesi belgelerle yansıtılıyor.

Gerçekten de, devrimci mücadelenin, anti-faşist kavganın tutarlı ilkelerle, doğru bir pratikle cezaevlerinde de sürdürülmesi, Partililer için her zaman önemli güçlükler doğurmuştur. Çünkü faşist yöneticilerin komünistleri, demokratları, anti-faşist tüm insanları zindanlara doldurmaktan amacı, onların siyasal etkinliğini ortadan kaldırmak, kitlelerle olan ilişkilerini koparmaktır. Öte yandan, tutuklu bulunan militanların dışarıya çıktıklarında artık, fizyolojik ve zihni direncini yok etmek, onları sağlıklarından yoksun bırakmak, bilinç bakımından geriletmek de faşistlerin başlıca amaçları arasındadır. Parti'ye düşen görev, militanlarını, yurtseverleri faşizmin her türlü işkencesinden korumak ve onların gelişmelerini sağlamaktır. Partililer ise, dışarıdaki politik gelişmelerden sürekli haberli olarak ideolojik eğitimlerini cezaevlerinde dahi sürdürmek, buralarda da üzerlerine düşen Parti görevlerini aksatmamak zorundadır.

BKP'nin faşist zindanlardaki deneyleri, bu konuda tüm anti-faşist savaşçılara ışık tutmaktadır.

Kitapta, yer yer cezaevlerindeki Parti örgütlerine sol sekter görüşlerin egemen olduğu ve bu dönemlerde Parti'nin cezaevlerindeki pek çok militanını yitirdiği de örneklerle anlatılıyor. «Sol» sekter militanlar, «cezaevlerini faşist iktidarın kaleleri» olarak nitelemekte ve «faşizme en büyük darbenin cezaevlerinde indirilebileceğini» öne sürmektedirler. Bu nedenle, her fırsatta cezaevlerinde ayaklanmalar yaratmakta ve yüzlerce partilinin telef olmasına yol açmaktadırlar.

Daha sonra, Dimitrov'un görüşleri doğrultusunda Parti Merkez Komitesi'nin cezaevlerindeki Parti örgütlerine ilettiği talimatlar, bu olumsuzluğun aşılması olanağını sağlar: Parti militanlarının cezaevlerindeki asli görevi, bir an önce ve en sağlıklı biçimde özgürlüklerine kavuşmak, bunun için cezaevlerindeki koşulların iyileştirilmesi yönünde mücadele yürütmek, içerdeki Partililerin politik bakımdan geri kalmalarını önlemek ve onları dışardaki mücadeleye en yetkin biçimde hazırlamaktır.

Nitekim bu doğru çizginin hayata geçirilmesinden sonra cezaevlerindeki koşulların nispî olarak düzeltilmesi imkânına kavuşulmuştur

Yazar, BKP'nin «tutukluların affı ve işkence uygulamaları» konusunda emekçiler, aydınlar arasında sürekli dayanışma kampanyaları yürüterek de önemli görevler başardığını anlatıyor. «Sol» sekter görüş, af talebini başlangıçta burjuvaziye yöneltilen bir dilek niteliğinde değerlendiriyor, buna karşı çıkıyor. Oysa af talebi, bütün emekçilerin de talebidir. Af için ve-

devamı s.7, sü. 3'de

Gerçek Sahibi : Ali Kar · Sorumlu Müdür: Fahrettin Mis · Adres : Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu-İstanbul · Dizgi : Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş. Baskı : Hürriyet Ofset Tesisleri

Halkımız AP iktidarından

baştarafı 1. sayfada

Demirel iktidarı faşist terörü himaye ediyor, kışkırtıyor, besliyor. Faşist milliyetçi hareketin zorbalığını kolluk kuvvetlerinin himayesini de halkımızın üzerine salıyor. Şehirlerde sokağa çıkılamıyor, evlerde güvenlik içinde yatılamıyor, işyerlerinde, fabrikalarda, okullarda herkes tedirgin... İktidar halkımızı korkutmak istiyor!

Demirel iktidarı halkımızı faşist zorbalarla karşı karşıya bırakmıştır.

Cumhurbaşkanı seçilemiyor. Anayasa değiştirilmek isteniyor. «Herkes bildiğini yapsın» başıboşluğu iktidarın politikası oldu.

Ama bütün bunlar bir plana göre yapılıyor. Demirel kendisinden başka çözüm olmadığına halkı inandırmak istiyor. İnanmıyan, baş eğmiyen, halkımızı da zorbalıkla sindirmeyi kafasına koymuştur.

Halkımız da Demirel iktidarından kurtulmayı kafasına koymuştur.

AP azınlık iktidarı halkımızın başına belâ kesilmiştir. Faşist terör odakları bu iktidarın şemsiyesi altında cüretlerini artırmıştır. Serseme çevreleri bu iktidarın yardımıyla halkı talan etmeye başlamıştır. Hayat Demirel iktidarının uygulamaları yüzünden çekilmez olmuştur.

Bu iktidardan bir an önce kurtulmamız gerekiyor. Faşist zorbalara karşı, teröre karşı halkımızın gücünü seferber etmemiz gerekiyor. Geç kalmaksızın bu iktidardan ve beslediği faşist terörün elebaşılarından hesap sormamız gerekiyor.

Nerede olursak olalım, kiminle olursak olalım. Faşist saldırganlığı geriletip ezmek için, iktidarın karanlık oyunlarını bozmak için, zorbalığa son vermek için güçlerimizi birleştirelim.

Halkımız AP iktidarından da, faşist zorbalardan da bıkmıştır. Bu zulüm çemberine boyun eğmiyor, Demirel iktidarından da, faşist zorbalıktan da kurtulmak istiyor.

Kurtulacaktır!

TSİP Bursa

baştarafı 1. sayfada

kemesince 4 Haziran 1980 günü yapılan son duruşmada 1'er yıl ağır hapis cezasına mahkum oldular. Ayrıca cezanın infazından sonra da, yöneticiler 4 ay süre ile Isparta ilinde güvenlik gözetimi altında tutulacaklar.

Faşist İtalya Ceza Yasasından aktarılan ve Anayasaya aykırılığı tartışmasız olan 142. maddenin, Bursa İl Teşkilatı yöneticilerine uygulanması ilk değildir. Geçtiğimiz günlerde, Bursa İl Başkanı hakkında da yine 142. maddeyi ihlalden ceza verilmişti.

Bursa il yöneticilerinin savunuculuğunu yapan Av. Akay Sayılır, kararın Anayasa ve yasa hükümlerine aykırı olduğunu, bu nedenle Yargıtaya başvurulacağını söylemiştir.

süngülü demokrasi

baştarafı 1. sayfada

aday gösteren AP ise, böylece nasıl bir siyasi misyona talip olduğunu da ortaya koymuştur.

Aslında Türün'ün aday gösterilmesi bile, başlı başına bir uyarıdır. Demokrasinin son kalıntıları üzerinde oynanan oyunları göstermektedir. Demirel bu çıkışıyla her türlü despotizme hazır ve niyetli olduğunu bir kere daha kanıtlayıp «inandırıcı hükümet» özlemcilerine güven vermeye çalışmıştır.

Esasen Demirel'in aylar önce açığa çıkmış olan hesaplarından çok CHP'nin karşı hesapları üzerinde durulmalıdır. Askeri kozlarla oynamaya kendini bugünden alıştıran ve kendi «sivil iktidarlarından başkasına» gerek olmadığını anlatmaya çalışan Demirel'e karşılık CHP'de askeri kozlarıyla oynamayı kendisinin ve demokrasi anlayışının selameti bakımından yararlı görmektedir. Bu büyük bir yanılgıdır.

Ecevit «Demirel'in beceriksizliği» yüzünden gelebilecek bir müdahaleyi adeta fobi haline getirmiştir. Bu yüzden askeri kozlarını kullanmayı bir karşı hesap olarak geliştirmeyi denemiştir. Ama salt bu tutumuyla bile Demirel'in hesaplarını kolaylaştırmıştır.

12 Mart'ın bu iki sorumlusunun on yıl sonra bir araya gelen isimleri, Türkiye'nin sürüklendiği noktayı simgelemeye yetmektedir. Parlamento içinden, on yıl önceki tabloyu yeniden yaratacak başka iki isim bulup böylesine bir uyumla karşı karşıya getirmek olanağı yoktur. Ali Elverdi - Kayacan, İrfan Özaydınlı - Emin Alpkaya, Türün - Batur...

Görülüyor ki en iyi ikili bulup çıkarılmış.

Sosyal demokratlar şunu unutmasınlar: Demokrasi mücadelesi bu araçlarla verilmez. Demirel'in gerici hesapları askeri kozlarla bozulamaz. 12 Mart'ın sorumlularıyla günümüzün demokrasi düğümü çözülemez. Baltayla traş olunamıyacağı, iğneyle kuyu kazılamayacağı gibi, Batur'la demokrasi mücadelesi yürütülemez.

Demokrasiyi korumakta samimi ve inançlı olanlar halkımızın örgütlü demokratik güçleriyle işbirliği yapmalarının ne denli zorunlu olduğunu görmelidirler. Bundan, bugüne kadar kaçınmış olmanın yanlışlığını da kavramış olmalıdırlar.

Başka çareleri yoktur.

Karşıyaka

baştarafı 1. sayfada

sempatizan 7 arkadaşımız gözaltına alınmıştır.

Bugün ülkemizde gelişen olaylar burjuvazinin açık ve gizli örgütleri tarafından plânlı bir şekilde yapılmakta olup, işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza yönelik saldırıları daha da yoğunlaştırmak, demokratik hak ve özgürlükleri tümden yok etmek, kitleler üzerinde yılgınlık yaratarak, kendi istedikleri polis devletini oluşturma çabalarını gerçekleştirmektir.

Bu anti-demokratik baskı ve girişimler bizleri demokrasi mücadelesinden alıkoyamıyacağını bir kez daha vurgular, Partimiz özelinde, işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza yönelik saldırıları protesto ederiz.»

«Faşist tehlikeye

baştarafı 1. sayfada

yeceklerim kişisel görüşlerimdir. Türkiye düzeyindeki politik kararlar parti yönetimi tarafından kararlaştırılır. Bu sorulunca cevabım olumlu olacaktır. Faşist tehlikeye karşı bir demokratik platform gereklidir. Yalnız bu yasal koşullar altında olmalıdır. Tüm demokratların birleşmesi gereklidir.

Gerçek Muhabiri: Bilindiği gibi faşizmin dünyada geçerli olan tek tarifi var. O da tekelci kapitalizmin en baskıcı, en sömürücü, en şovenist kesiminin açık diktatoryasıdır. Bu tarife katılıyor musunuz.

H.F. Güneş: Evet, faşizmin doğru bir tarifidir.

Gerçek Muhabiri: Bu görüşe katıldığınıza göre ülkemizde de faşist hareketi finanse eden ve onu tırmandıran tekelci kapitalizmin bu kesimini tüm demokrasi güçlerinin etkisiz hale getirmesi gerekmez mi?

H.F. Güneş: Sağ eylem, Türkiye'de sola karşı bir tepki olarak doğmamıştır. Faşizmin tarifinde de olduğu gibi bazı çevrelerce tezgahlanarak örgütletilmiş ve tırmandırılmıştır. Amaç terör ortamından sonra hakimiyeti sağlamaktır. Buna demokrasi sınırları içinde direnmek en tabii hak ve görevdir. İş başına gelen demokratik hükümetler işte çıkaracakları yasalar ile faşizmi finanse eden bu kesime engel olmalıdır.

Gerçek Muhabiri: Sizin hükümette olduğunuz dönemde bu konuda ne kadar başarılı oldunuz?

H.F. Güneş: Bu konuda o kadar başarılı olduk diyemem. Bunun nedenleri ise bellidir. Ama en azından bu örgütleri ortaya çıkardık.

Burjuvazinin Militanı!

baştarafı 1. sayfada

de tam bir dejenerasyona sürüklemeyi, herşeyin çıkmazını çıkmayı kendine «yöntem» seçmiştir.

«Anormal CHP'liler öldürülebilir» diye fetva veren bir İçişleri Bakanı... «Halkımız daha çok zam istiyor» diyen bir Maliye Bakanı... «Fiyatları karaborsa düzeyine çıkardık, yokları var ettik» diyen bir Ticaret Bakanı... Ve nihayet, sanki herkese «Cumhurbaşkanı olsa da olur, olmasa da» dedirtmek istercesine fütursuz bir tutumla işleri yokuşa süren, Parlamentoyu çalışamaz hale getiren, olur olmaz fırıldak önerilerle kamuoyunu karıştırıp bulanık suda balık avlamaya çalışan ve faşist milliyetçi hareketin parlamentoyu boykot edip isyan bayrağını açma girişimleri karşısında sus pus olup oturan bir Başbakan!

Böyle bir iktidarın varlığı ve «olabilirliği», Türkiye'de burjuvazinin ne ölçüde sıkıştığını ve çaresizlikten ne denli ölçüyü kaçırdığını gösteriyor. Burjuva siyasetinde seviyesizliğin, hiç bir norm, kalıp, biçim tanımamanın **bu kadarının** başka bir izahı olamaz.

Dışa bağımlı kapitalist düzenin bunalımdan çıkmak için sömürüyü, bunun için de baskı ve zulmü alabildiğine artırmaktan başka çaresi olmayan burjuvazi, bu çaresizliği ile emekçi kitlelerin bunlara boyun eğmeme kararlılığı arasında sıkışmıştır. Bu durum burjuvaziyi her türlü değer ve işleyiş normunu yoklaştırmaya, inkâra, en olmayacak şeyleri «olabilir» görmeye ve göstermeye sürüklemektedir. Süleyman Demirel de bu herşeyi birbirine dolaştırma, yıpratma ve çapaçullaştırma yöntemiyle bu burjuvazinin adeta militanı sıfatıyla gözünü budaktan esirgemeden [illegible] icabını yerine getirmektedir.

TSİP Kongreleri

baştarafı 8. sayfada

birliğiyle geriletebileceğini, «TSİP'in şimdiye dek olduğu gibi, bundan sonra da hayatın her alanında üzerine düşen görevi fazlasıyla yapacağını» belirtti.

Daha sonra mesajların okunduğu kongre, başlangıcından sonuna kadar coşku ile sürdü.

● **VAN MERKEZ İLÇE KONGRESİ**

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Van Merkez İlçe Kongresini il başkanı Öztürk Güngören açtı. Kongreyi izleyen partili, sempatizan emekçiler ve konuklar olgun ve coşkulu bir kalabalık oluşturuyordu.

TSİP GYK üyesi ve Bölge Sekreteri M. Ali Tan'ın divan başkanlığına seçildiği kongrede, Diyarbakır il başkanı Fahri Eryılmaz'ın konuşması coşkulu sloganlar ve alkışlarla karşılandı.. Eryılmaz, konuşmasında özetle, «Demirel iktidarının Türkiye'yi İMF'nin güdümüne soktuğu, sosyalistler başta olmak üzere, tüm ilericiler üzerindeki baskı, zulüm ve işkenceyi arttırdığı, gerici uygulamaları yasalaştırmak istediği, halk güçlerinin birliğinin son derece önem taşıdığı» noktaları üzerinde durdu.

TİP merkez ilçe başkanı Orhan Keskinkılıç, ülkenin içinde bulunduğu durumu değerlendiren konuşmasında, «sosyalist hareketin bölünmüşlüğünü, işçi sınıfı sosyalistlerinin birlikte davranma zorunluluğunu» vurgulayarak kongreye başarılar diledi.

● **KARACABEY İLÇE KONGRESİ**

Belediye Düğün Salonunda yapılan kongreye partililer, sempatizanlar ve konuklar katıldı. S. Uygun, açış konuşmasında, sosyalist birliğin önemi üzerinde durdu. Başta sosyalistler olmak üzere demokrasiden yana tüm güçlerin en geniş birliğinin sağlanması gereğini belirtti.

Kongreye konuk olarak katılan TİP ilçe başkanı da bir konuşma yaparak, sosyalistler arasında birliğin önemine değindi, merkezi siyasi işbirliğinin gereğini vurguladı.

● **KARŞIYAKA 2. OLAĞAN KONGRESİ**

TSİP İzmir-Karşıyaka ilçe kongresine kalabalık bir partili ve izleyici kitlesi katıldı. Açış konuşmasını ilçe yönetim kurulu üyesi Mehmet Vural yaptı. Vural, konuşmasında faşist tehlikeye dikkat çekerek, anti-faşist cephenin [illegible] Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin bu doğrultudaki etkin çabalarını belirtti.

TSİP GYK üyesi Turgut Koçak, ilerici güçlerin emperyalizme karşı dünya çapında yeni kazanımları olduğuna değinerek, «dünyanın her tarafında emperyalizme karşı kazanılan zaferleri ve Afganistan halkının başarılarını selâmlıyoruz» dedi. Koçak, «egemen güçlerin faşizme geçit aradığını, ama başta işçi sınıfı sosyalistleri olmak üzere, demokrasi güçlerinin faşizme geçit vermiyeceklerini» belirtti.

Teknik boya

baştarafı 8. sayfada

dilmedidir. İş güvenliği konusunda sendikamız sonuna kadar dayatmalıdır. Herşeyi göze alarak birkaç bininci arkadaşımızı işten çıkartmak isteyecek olan patronlara karşı güvence altında olmalıyız. Kendi isteğiyle ayrılan arkadaşların yerine alınacak işçilerin, o arkadaşların aldığı ücretle fabrikaya girmeleri sağlanmalıdır.

Çay içerken söz dayanışmaya geliyor. Dayanışma ziyaretlerine gelenlerin kendilerini çaysız, şekersiz bırakmadıklarını söylüyorlar. Son derece güç durumda olduklarını, basan eve ekmek götürecek parayı bulamadıklarını anlatarak, sendika merkezinin 14 Haziranda dayanışma gecesini tüm demokrasi güçlerinin desteklemesini istiyorlar. «Grevde onbinlerce arkadaşımız var. Bu para bize çok şey kazandırmayacak ama, son derece güç durumdaki arkadaşlarımızın direncini daha artıracak.»

Halkın faşizme karşı zaferi

baştarafı 3. sayfada

direniş örgütledi. HKAO'na bağlı birlikler işgal altındaki 61 bölgeye saldırı düzenleyerek bunların bir kısmını Vatan Cephesi denetimine soktu.

Irak Hükümetinin

baştarafı 1. sayfada

sı olağandır.

Öldürülen on kardeşimizin akan kanı üzerinde sadece Irak hükümet'nin görüntüsünü görmek yanıltıcıdır. Bu ve benzeri katliam olayları, hemen her zaman aynı nitelikli, fakat dört ayrı koldan derece derece sürdürülen politikaların kesiştiği noktada zuhur eder. Yine böyle olmuştur.

Meseleyi dosdoğru koymak gerekir. Bağdat hükümetinin bu konuda alıp veremediği şey Ankara'yla değildir. Tersine sayısız örnekleriyle görüldüğü gibi, Bağdat'la Ankara bu alanda öteden beri sıkı bir işbirliği yapagelmişlerdir.

Nitekim, 5 yıl önce Irak ordusu zulmünden kaçarak Türkiyeye sığınan siyasi mültecileri iade ederek ölüme gönderen ve devletlerarası hukuku çiğneyen Ankara değil miydi? İki yıl önce siyasi mültecilere karşı birlikte davranılmamış mıydı? Son olayda, Irak yönetimi, bir yanıyla devletlerarası ilkeleri ve antlaşmaları pervasızca çiğnemiş ve uluslararası bir **suç** işlemiştir. Mesele bu açıdan Bağdat ile Ankara arasında biçimsel ve hukuki ihtilâf konusudur. Ama işin özü bambaşkadır. Çünkü Irak'ın işlediği bu cinayet, devletlerarası bir suç olmaktan öte bir anlam taşır. Şöyle ki, bu olay Irak yönetiminin öteden beri işleyegeldiği **insanlık suçunun** yeni bir yansımasıdır. Birkez daha ayaklar altına alınan temel insan hak ve özgürlükleridir. En masum, en doğal, en zorunu insanlık haklarıdır.

Ve elhak, Ankara'nın siyasal iktidarları da, başta Demirel - Türkeş kutsal ittifakı olmak üzere, aynı insanlık cürmünün **gedikli** suçlularıdırlar. Çünkü her türlü burjuva siyasetinin soruna yaklaşımda egemen tekelci burjuva milliyetçiliğinin kapsamıyla belirlenmiştir. Bu temel insan hak ve özgürlüklerinin çiğnenmesinin suç ortağı olmaktan tarih önünde insanlık önünde yakasını kurtaramayacak olan burjuvazinin siyasetleridir.

Bu açıdan AP yönetiminin döktüğü timsah gözyaşları, yada CHP merkezinin konuyla ilgili olarak AP'ye getirdiği eleştiri onların, sorunun özündeki beraberliklerini değiştirmemektedir. Demirel Helsinki belgesine imza atan başbakandır, Ecevit ise bu belgeye daha fazla sahip çıkar gözükürken başbakan olmuştur. Ama bu belgenin öngördüğü ulusal demokratik haklar ve ilkeler sözkonusu olduğunda, her iki parti lideri de, onları aynı ölçüde çiğnemekte kusur göstermemişlerdir.

Bu nedenle, Demirel'in Saddam Hüseyin yönetimine verdiği protesto notası, öze değin olmayan, sadece zevahiri kurtaran ve biçimsellikten öteye gitmeyen bir davranıştır.

AP'nin ve onun suç ortağı faşist milliyetçi hareketin bu notayı egemen burjuva milliyetçiliğinin ve şovenizminin hizmetine sokarak dökülen kanları kendi lehlerine istismara kalkışmaları eşine ender rastlanır bir ikiyüzlülüktür.

Bağdat'ın katlettiği kardeşlerimizi Türkiye'de bir kaşık suda boğma siyasetinin en ateşli şampiyonlarının, dökülen kanları aynı siyasete alet etmeye kalkışmaları, burjuva politikasının ahlâksızlık düzeyini yansıtan bir ibret aynasından başka birşey değildir.

zafer

baştarafı 8. sayfada

sından tüm sosyalist ve demokratların sorumlu olduğunu açıkladı.

İşyeri baştemsilcisi Behzat, grevin gelişimi üzerine şu bilgileri aktardı: «Toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine uzlaşma kuruluna baş vuruldu. Buradan bizim isteklerimiz doğrultusunda çıkan karar işveren tarafından reddedildi. Bu durumda grev hakkımız doğdu ve biz de bunu kullanıyoruz. Buna rağmen işveren **greviniz ideolojiktir** diyor. **İşveren, sermayenin ideolojisi doğrultusunda haklarımıza saldırısını gözlerden saklamaya çalışıyor.** Eskiden grevi öcü olarak gösteriyorlardı. Ama **grevimiz, esas öcünün,** haklarımızı gasbetmek isteyen, açıkça 750 işçiyi işten atacağını söyleyen **işveren olduğunu** bir daha göstermiştir. İşçi arkadaşlarımız kendi sınıf çıkarlarının bilincine varmışlardır. Greve 1 gün kala Bank-Sen'i polisler basarak grevi engellemeye çalışmışlardır. Esasen mücadele bir avuç tekelci parababası ile işçi sınıfımız ve tüm emekçiler arasında geçmektedir. Grevimiz bu mücadelenin bir parçasıdır. Sınıf kardeşlerimizin dayanışması ile başarıya ulaşacaktır.»

Bu arada sömürücülerin kafasına vururcasına inip kalkmaya başlayan davul tokmağı işçileri ve ziyaretçileri halaya çağırıyor. «İşçiyiz-güçlüyüz, hak verilmez alınır» sloganları ile halaya duruluyor. Coşku, dayanışma ve başarıya olan inanç bir kez daha pekişiyor.

Netaş

baştarafı 1. sayfada

işyeri baş temsilcisini ve altı işyeri temsilcisini faşistlerin teşhisiyle gözaltına almışlardır.

Gözaltına alınanlar şunlardır: Nazım Alpman (Baştemsilci), Ağâh Gürbüz, Vahdettin Erkal, Yavuz Polat, İbrahim Erenler, A. Haydar Avgörür, Mehmet Bitirim.

Fabrikaya saldıran bir otobüs dolusu faşistin ise Ümraniye başkomserliği önünde çay ikram edilerek adeta ödüllendirildikleri gözlenmiştir. Karakol amiri başkomiser, NETAŞ işçilerini suçlayarak, «siz taş attınız, onlar da ateş etti, başka ne yapacaklardı yani» diyerek faşistlere taraf olduğunu ortaya koymuştur.

NETAŞ işyeri baştemsilcisi ve altı işyeri temsilcisi halen gözaltındadır.

Yiğit NETAŞ işçileri faşizme karşı kararlı mücadelelerini «CAN GÜVENLİĞİ SAĞLANSIN» - FAŞİSTLER NETAŞ'tan DEFOLSUN, diyeyerek daha da bir inançla sürdürmektedirler.

KTU'deki

baştarafı 1. sayfada

yor. 14 Nisan'da imtihanlar başlayıp 30 Nisan'a kadar sürecek. 5 Mayıs'ta ise II. sömestri başlıyacak. Belki Mayısın birinde Bayburt'a gelip 10 gün kalabilirim. Şayet gidemezsem seninle 13 Haziran'dan bir iki gün önce Erzurum'da görüşürüz. Kardeşim ÜSS'ye kendi yerime girmek için müracaat etmiştim. Ancak buraya gelince teşkilat bırakmadı. Resim aldılar, rotuş yaptırdılar. Şimdi ise Trabzon Beşikdüzü ÜGD Başkanı'nın yerine imtihana gireceğim. İmtihan yeri olarak Erzurum ve Elazığ'ı yazmışlar ama hangisinin birinci tercih olduğunu bilmiyorum. Elazığ'a gidecek olsam bile senin yanına geleceğim. Okul durumuna gelince ben Bayburt'tan bir hafta geç geldim. Geldiğimde bizim sınıftan on ülkücü 8 komünist grup olarak buldum.

Ben okula gittiğim gün vurduk vurduk. Yine dersi bırakıp gittiler. Daha sonraları vura vura sayılarını 3'e düşürdük. Şimdi 3 erkek bir kız komünist var. Şehit Ülküdaşlarımı, çile çeken ülküdaşlarımı hatırladıkça kalkıp bindiriyoruz. Çacuklar 7 askerle sınıfa zor giriyorlar. Onlar da en kısa zamanda okulu terkederler, zannediyorum. Ben bizim grubun başkanıyım. Derse geldimmi komünistler dersin sonuna kadar, çıkarken ha vurdu ha vuracak diye korkudan titriyorlar. Dışarıda da rastladığıma vurabileceğimi anlayınca hiç affetmiyorum. Yalnız çok sivrildik. Dışarıdaki olaylarda komünist asker öncelikle beni yakalayıp dövüp karakola götürüyor. Karakol komutanını bile bezdirdim.»

Faşizmin Zindanlarında

baştarafı 6. sayfada

rilen mücadele, faşist iktidarın gayrı-meşru niteliğini kitlelerin gözünde daha bir açığa çıkarmakta, anti-faşist propaganda ve dayanışma için olanak sağlanmaktadır. Ve bu talep, bir bağış olarak değil, tüm yurtseverlerin mücadelesiyle söke söke kazanılmaktadır.

Kitapta, Bulgar komünistlerinin, Reischtag duruşmasında Dimitrov'un verdiği mücadeleyi örnek olarak gösterdiği kahramanlıklar da sergilenmektedir.

«Faşizmin Zindanlarında» adlı önemli belgesel eseriyle Kosaşki, son derece yararlı bir çalışmanın başarıyla üstesinden gelmekte, ülkemizde, burjuvazinin zindanlarında halen tutuklu bulunan binlerce ilericiye ve yurtsevere, özellikle Parti militanlarına hayati dersler sunmaktadır. Kitap, her işçi sınıfı sosyalistinin olduğu kadar, tüm kararlı anti-faşist güçlerin de okuması ve öğrenmesi gereken engin deneylerle doludur.

Gerçek Durum

lamalara da büyük bir hevesle sarılıyor.

● Anayasayı değiştirmek, yeni baskılar getirmek hesabındadır.

● Faşist saldırganlığı beslemekte, tahrik etmekte ve korumaktadır.

● Bizzat kendi iktidarını, baskı ve yıldırma politikasının açık bir aygıtı haline getirmiştir.

● Cumhurbaşkanlığı seçimini açıktan engellemekte, siyasal gerilime eş olarak, siyasal belirsizliği de körüklemektedir.

● Faşizmle açıktan işbirliği içine girmiştir.

Bütün bunlar Demirel iktidarını «meşru zeminde» mahkum edebilecek uygulamalardır. Ve yine bütün bu uygulamalar, «meşruiyetin» terkedildiğini göstermektedirler. O halde, Demirel'in hesapları, bu kez, «milletin hakemliği» ihtimalini dışlamaktadır. Oy kaygusunu bir kenara bırakmıştır Demirel ve başka «kayguların» peşine düşmüştür.

Buradan şu sonuç çıkar:

Demirel ne yaptığını bilmektedir. Bunun için, tekeller adına iş yaptığını bilmesi, yeter de artar bile. Çünkü, çözümsüz olan ve Demirel iktidarına «çelişki» olarak yansıyan şey, bağımlı kapitalist ekonominin iflah olmaz durumudur.

Sırtını, çözümsüzlük içinde bulunan tekellerin güncel zorlamalarına dayamış olan Demirel ve iktidarının, çözümsüzlük üretmesi doğaldır. Nitekim altı ayı aşan bir dönem biriktirdiği çözümsüzlükler, şimdi Demirel iktidarını «meşruiyet dışı zeminlerde» bile soluk alamaz hale getirmiştir. Kısacası Demirel'in azınlık iktidarı sallanmaya başlamıştır ve «sayılı günler» yokuşunun başına gelmiştir.

Önemli olan bundan sonrasıdır. İktidar düşmemek için hangi umuda sarılacaktır?

● Sarılmayı düşündüğü dayanaklar arasında halk yoktur, çünkü bugüne kadarki bütün tahribatları halka dönük olmuştur.

● Tekellere dayanmaya elbette devam edecektir ama, derin bir çözümsüzlüğü ve bir o kadar da pervasızlığı yaşıyan tekeller, Demirel'e kan ve can vermekten uzaktırlar.

● Halkın gözünde iyice açığa çıkmış MHP'nin oy ve terör desteğine dayanmak «yılana sarılmaktan» başka bir şey değildir ve Demirel'i kurtarmak yerine, yemeye dönük sonuçlar yaratacaktır.

● Zorbalığın daha koyusuna sarılmak, daha ilk adımda, kitle duvarına çarparak dağılacaktır.

Kısaca, çözümsüzlük içinde olan kapitalizmin üzerine kim, hangi politik canbazlıkla oturursa otursun, çözümsüzlüğe düşmeye, çözümsüzlük üretmeye mahkumdur.

İşte biri daha...

Demirel iktidarı «sayılı günlerini» yaşamaktadır.

Tektaş Ağaoğlu Bakış

ları» arasındaki boy sırasına göre hiç de yabana atılmayacak bir teselli mükâfatı olduğunu ihlas ile teslim etmeli!

Misafiri şehirden canavar düdükleri eşliğinde uğurlanan ev sahibi sanayici mi daha iyi bilecek kimin nerede, nasıl karşılanacağını, yoksa Marmaris'te güneşlenmek için onun kapısını çalmaya koşan bir Sanayi Bakanı mı?

İnsana haddini böyle bildirirler!

Bankalar ve İMF

baştarafı 1. sayfada

bu kararla dumura uğrama yoluna girecektir. Bankaların vadeli mevduata yüzde 40'ın üzerinde faiz vererek toplayacakları fonlar kredi talebinde bulunanlara doğaldır ki bankalara kâr bırakacak bir faizle verilecektir. Hiçbir sanayi kuruluşunun yıllık faizi yüzde 40'ın üzerinde olan bir krediyle üretim yapması, yatırım yapması mümkün değildir. Dış pazarı olmayan ve enflasyon nedeniyle iç pazarı daralan bir sanayi bu kadar yüksek bir para maliyetiyle ürettiği mallara daha yüksek fiyatlar koyacak, bu da iç pazarı daha da daraltacaktır. Dolayısıyla yüksek faizli banka kredileri esas olarak ticari dolaşımda kullanılacaktır. Emperyalizmin istediği de budur: Türkiye'de sanayileşmeyi durdurmak.

Bankalarla içiçe girmiş olan tekelci sanayi kuruluşları iki bakımdan tekel dışı sermaye kesimlerini tasfiye etme olanaklarını güçlendirmiş durumdadırlar. Para arzının dondurulma yoluna gidilmesi ve yüksek faiz hadleri tekel dışı sanayi kesimlerinin hem kredi bulma olanaklarını daha da kısıtlamakta, hem de kredinin yüksek maliyeti onları bu olanağı kullanmaktan alakoymaktadır. Dolayısıyla tekelciler kredi olanaklarını sadece kendilerine hasretme imkânına sahip olmuşlardır. Üstelik içiçe oldukları bankalardan daha elverişli koşullarla kredi alabileceklerdir. Böylece zaten tekelcilerle rekabet olanağı olmayan tekel dışı sanayicilerin eli ayağı tam manasıyla bağlanmıştır. Bir cümleyle ifade edersek hükümetin son kararı tekel dışı sanayi kesimlerinin ölüm fermanı olmuştur.

Hükümetin kararının Bankalarla - Bankerler arasındaki mücadeleyi bankalar lehine çözmesi bu kararın önemsiz yan ürünlerinden biridir. Tezgah çok daha büyüktür ve emperyalizmle tekelci burjuvazi tarafından düzenlenmiştir. Bu kararla sanayi dumura uğramakta, yatırımlar durmakta, işsizlik artmaktadır.

Emperyalizme bağımlı tekelci burjuvazinin hayat görüşü bu kararla bir kere daha kendini göstermektedir: Faiz serbest, fikir yasak!

Teknik boya'nın grevci işçileri bir ağızdan haykırıyor:

Patronların saldırılarını püskürteceğiz!

- **550 işçinin grevi kararlı biçimde sürüyor. İşçiler, «grevde geçen her gün yeni şeyler öğreniyoruz, grev bizim için okul oldu» diyorlar.**
- **İşçiler, faşist harekete karşı tüm sol güçlerin birliğinin çok önemli olduğunu söylüyorlar.**
- **İşçiler, işçi sınıfının gerçek kurtuluşunun devrim meselesi olduğunu ve bunun için de sosyalistlerin birliğinin gerektiğini belirtiyorlar: «Ekonomik mücadele herşey değildir. Ama yaşam koşullarımızı az da olsa iyileştirmek ve zorlu mücadelelere tecrübe kazanmak için gereklidir.»**

Son derece ağır çalışma koşullarından ve baskılardan bugünlere dişe diş bir hayat mücadelesiyle gelen Teknik-Boya işçileri grevde üçüncü ayı doldurmak üzere. İşçilerin çalışma koşullarının ağırlığı, daha fabrikaya yaklaşırken üretim artıklarının yaydığı ağır kokulardan hissediliyor. «Biz işte bu kokuların içinde ömür çürütüyoruz» diyorlar. «Ve işte yinebu koşullarda, grev çadırımızı kurduk, grev bayrağını açtık, kararlılıkla dalgalandırıyoruz.»

Fabrikada 550 işçi çalışıyor. İşçilerin tümü grevde. «Yıllar süren aradan sonra işte greve çıktık. Bu öyle bir çıkış ki, Tekstil sendikasına bağlı işyerlerinin çogunda ve metalürji işçisi kardeşlerimizle omuz omuza hak mücadelesine atıldık. Sendikamız Türk-İş üyesi iken sorunlarımız hep hasıraltı edildi. Sarı sendikacılar, uyanışımızı engellemek için ne gerekirse yaptılar. Patronların isteği yönünde sözleşmeler imzaladılar. Bu yüzden, bugün biz de çok zor durumdayız, sendikamızın genel merkezi de.. Ama işçi sınıfı için aşılmayacak engel yoktur. Yeter ki kararlı olalım, yeter ki sendikamız, haklarımız için sonuna kadar dayatsın, yeter ki demokrasi güçleri bizimle olsun!»

Sözün burasında işçiler, greve çıktıkları ilk günlerde, özellikle 1 Mayıs öncesi ve sonrası günlerde karşılaştıkları baskıları anlatıyorlar. Sık sık grev yerinde aramaların yapıldığını, grev çadırındaki afiş ve sloganların, fotoğrafların, broşürlerin alındığını söylüyorlar. «Ama biz önceden biliyorduk. Grev, bunu daha iyi anlamada bizim için okul oldu. Patronların kime dayandıklarını daha iyi gördük. Bizi yıldıracaklarını sandılar. boşa çıktı. tabii. Daha nice oyunları boşa çıkaracağız.»

İşçiler, burjuvazinin işçi düşmanı propagandasını açığa çıkarmak için sosyalistlere önemli görevler düştüğünü hatırlatıyorlar. «Aldığımız ücreti alabildiğine yüksek göstererek halkın grevlere karşı kuşku duymasına çalışıyorlar. Radyo, televizyon, gerici basın, isveren ve hükümet sözcüleri, hepsi bize karşı. Tüm demokrasi güçleri, onların yalanlarını açığa çıkartmak için etkin mücadele yürütmeli. Gerçekte boğazı tokluğuna bile çalışmıyoruz. Zaten ardı arkası kesilmeyen zamlarla hükümet bizi açlığa mahkûm etti. Yani çalışırken de mecburi açlık grevindeydik. Adını koymamıştık. Üretimi durdurduktan sonra açlık yüzünden ergeç grevden vazgeçeceğimizi uman patronların yanıldıkları nokta işte bu. Yani biz grevden önce açtık gerçekte. Grevimiz. bu durumumuzu bir nebze olsun, ücret artışlarıyla düzeltmek için.»

Sonra atılıyorlar yeniden, sanki sözleri yanlış anlaşılacakmış, bir şeyi eksik bırakmışlar gibi: «Ama bu da yetmez. Biz şunu çok iyi biliyoruz. Toplu sözleşme ile kazanacağımız ücret zammını patronlar en çok iki ay ödeyecekler. Üçüncü ay, al tazminatını deyip pek çok arkadaşımızı işten atacaklar. Yerimize asgari ücretle yeni işçi alacaklar. Biz şunu kesinlikle istiyoruz: İşyeri disiplin kurulunda işverenle ayni oranda işçiler de temsil e-

devamı s.7, sü. 3'de

Gerçek Konuşalım

Yollar Bizim Yolumuz

Fehmi ENGİNALP

— Alo! Özel sektör mü bayım?

— Evet. Evet Efendim, burası özel sektör. Buyurun. Bir şey mi istediniz?

— Şey! Şeey.!.. Yolunuz açık olsun!

— ...

Yollar, yollar... Uzayıp giden, kesişen, yitip giden yollar... Dost yollar, düşman yollar...

Tüm yollar Roma'dan geçmez olmuş artık, eskidenmiş o. Ama günümüz kapitalist toplumunda hâlâ tüm yollar özel sektörde keşişiyor. Özel sektör yolların çekim alanına bağdaş kurmuş, oturuyor. Trafik polisi gibi fırt fırt düdük öttürüp herşeyi zaptü rapt altına almaya çalışıyor; herşeyi ve herkesi yönetmeye hevesleniyor. Hele kapitalist-emperyalist sisteme bağımlı geri kalmış ülkelerde, çarpık kapitalizmin iri taşlı, dikenli stablize yolları; ilkel asfalt şoseleri, üstünden geçenleri daha bir acıtarak birleşiyor özel sektörün dev kurumlarında. Dışa bağımlı, ilkel, vahşi Türkiye kapitalizminin, emperyalist tekellerle bütünleşen çıkar ortaklığının yolları ise denizaşırı ülkelere doğru gidiyor. ABD'nin koca tekellerinden, AET'nin, Japnya'nın büyük tekellerinin çelik kasalarına dek.

«Yollar yürümekle aşınmaz» sözünün mucidi Demirel bu yolların en büyük hamisi. Durmadan yol açıyor, açtırıyor. Temizliyor, temizletiyor bu yolları. Sömürü trafiğinin aksamasından dehşetle ürküyor. Bunun için anlaşmalar yapıyor, yapmaya çalışıyor. Ekonomimizi, her yönüyle yolların ötesindeki ağzını açmış, doymak bilmeyen koca, yaşlı canavarlara teslim etmek istiyor. O koca canavarlar ki, yıllardır doymadı, doymuyor. «Daha fazla, daha fazla» diyor. Bu doyumsuz canavarların yollarını temizlemek ve onları doyurmakla yükümlü olanlar da karınca kaderince paylarını alıyorlar. Biliyorlar ki iştihası hiç bitmeyen canavarlara ne denli hizmet ederlerse payları o denli artar.

Aşırı kâr tutkusuyla gözleri dönmüş, önündeki batağı göremez hale gelmiş yerli tekelci parababalarımız, emperyaist tekellerin yüklü kasalarına ulaşan yeni yollar yapmaya çalışıyor. Hem de açıkça, dobra dobra. «Kredi verin, daha iyisini yapalım» diye yalvarıp yakarıyorlar. Ama unuttukları bir şey var. Emekçileri unutuyorlar, meydanı boş sanıyorlar.

Emekçiler mi? Yaa! İşçiler, köylüler, dar gelirli memur, esnaf, zanaatçı... Tekelci parababalarımızın yollarındaki en büyük engelleri bunlar. Bu yüzden değil mi onların emekçilere, onların örgütlerine pervasızca saldırmaları? Emekçiler insan mı ki onların gözünde? «Suyu sıkılacak, iyice sıkıldıktan sonra çöplüğe fırlatılacak bir limon» sadece. Emekçilerin suyu iyice sıkılmazsa dolar mı Newyork, Waşington, San Fransisko tekellerinin kasaları, Pentagon'un kocaman karnı?

Yollar, yollar... Ömrü bitiren, ama kendisi hiç bitmeyen yollar. Yollar, yollarımız. Onların yolu, bizim yolumuz. Emekçileri acıtan, yaralayan, öldüren, sömürüyü taşıyan yollar değil; emekçilere can veren, yaşam veren, sömürüyü taa ötelere, tarihin çöplüğüne atacak olan yolumuz. Bizim yolumuz. Uzanıyor aydınlık ufuklara doğru. İşçi sınıfının, işçi sınıfının partisinin yolu. Apaydınlık, umut dolu bir yol, uzuyor sonsuzluğa doğru. Geleceğe uzanıyor, yepyeni bir yaşama doğru, sınıfsız, sömürüsüz bir dünyaya doğru alıp götürüyor bizleri. Selam yolumuza. Selam yolumuza ışık tutanlara. Selam bu yolun özverili yolcularına...

— Alo! Özel sektör mü?

— Evet.

— Yolunuz kararıyor da... Güle güle...

TSİP Kongrelerini emekçiler ilgiyle izliyor

MALAZGİRT ve BULANIK İLÇE KONGRELERİ

Tüm emekçi yurttaşlara açık olarak 26-27 Mayıs tarihlerinde yapılan Malazgirt ve Bulanık ilçe kongrelerini geniş emekçi yığınlar ilgiyle izledi. Kongre öncesinde bini aşkın el ilânıyla emekçi yurttaşlara kongreye katılmaları çağrısı yapıldı. Emekçiler, her iki ilçe kongresini de kalabalık bir katılımla, coşku ve olgunluk içinde izledi.

26 Mayıs'ta yapılan **Malazgirt İlçe Kongresini** başkan Demir Baltaş açtı. Baltaş, ilçenin önemli sorunlarının genel sorunların bir parçası olduğunu açıklayarak, bunların kökten çözümünün Demokratik Halk İktidarı'nda olduğunu belirtti. TSİP'in giderek emekçi halkın gerçek umudu olduğunu söyledi.

TSİP GYK üyesi ve bölge sekreteri M. Ali Tan, konuşmasında genel siyasi durumun bir değerlendirmesini yaptı. Emekçi halk güçlerinin bir yandan açlığa mahkum edilirken, öte yandan baskı ve şiddetin arttığını belirtti. Karşı karşıya gelinen zorlukların demokrasi güçlerinin birliğiyle aşılacağını, bu doğrultudaki gecikme ve savsaklamaların vebalinin ağır olacağını açıkladı. Kongreye gönderilen mesajlar ve konukların konuşmalarında ülkenin sorunları değerlendirilerek TSİP kongre çalışmaları için başarı dilekleri yer aldı.

Malazgirt Kongre salonundaki «Yaşasın Sosyalizm-Yaşasın Demokratik Halk İktidarı-Ana Dille Eğitim İçin İleri» pankartları emekçilerce coşkuyla karşılandı.

BULANIK İLÇE KONGRESİ ise 27 Mayıs günü ilçe ve köylerden geniş emekçi kitlelerinin katılımıyla yapıldı. Kongreyi izleyen konuklar arasında Köy-Koop temsilcileri de bulunuyordu.

Kongreyi ilçe başkanı Bektaş Boztaş açtı. Konuşması sırasında kongreyi izleyenlerin sık sık alkışladığı, sloganlar atıldığı gözlendi. Burjuvazinin kendi ekonomik bunalımının yükünü emekçi halka yüklemek istediği, baskıları artırdığına değinen konuşmasında, Boztaş, sosyal ve ulusal kurtuluşun sosyalizmde mümkün olacağını belirtti, sözlerini «YAŞASIN SOSYALİZM» diyerek bitirdi.

Kongrede GYK üyesi ve Bölge Sekreteri M. Ali Tan da bir konuşma yaptı. Tan, «burjuvazinin iyice azgınlaştığını, hapishane ve tutukevlerinin tıklım tıklım doldurulduğunu, işkencelerin son haddine vardığını, sıkıyönetim olmayan bölgelerde sıkıyönetimin aratılmadığını, baskı ve terörden en çok işçi sınıfı ve emekçi köylülerin zarar gördüğünü, kıyım ve sürgünlerin olağanlaştığını» söyledi. Faşist hareketin kurumlaşma çabalarının halk güçlerinin

devamı s.7, sü. 3'de

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Malazgirt ilçe kongresi GYK üyesi ve bölge sekreteri M. Ali TAN, konuşmasını yaparken. görülüyor.

Van Merkez ilçe kongresi'nde konuklar ve partililer...

Karşıyaka ilçe kongresi kalabalık bir kitle tarafından izlendi.

G. ANTEP GÜNEYDOĞU KOOPERATİF İŞÇİLERİ :

«Zafer Bizimdir!»

- **İşçiler, ceketlerini satma pahasına grevi sürdüreceklerini haykırdılar.**
- **TSİP, SGB ve DKB'nin dayanışma ziyaretlerini işçiler sevinçle karşıladı**

İki aydır grev alanlarında Güneydoğu işçileri daha bir kararlılıkla haykırıyorlar : «Ceketimizi satmak pahasına da olsa grevi sürdüreceğiz! Zafer bizimdir!»

Türkiye Sosyalist İşçi Partililer, Genç Sosyalistler, Demokratik Kadın Birliği yöneticileri yiğit Güneydoğu işçilerini ziyaret ediyorlar. Güneydoğu işçileri greve ilk başladıkları günkü gibi kararlı. Kadın-erkek tüm işçiler, grev gözcüleri, ziyaret grubumuzu içtenlikle karşıladılar.

Dayanışma ziyaretinde işçiler adına yapılan konuşmada, TSİP'in grev müddetince gösterdiği destek ve dayanışmadan ötürü TSİP'lilere teşekkür edildi ve bunun sınıf dayanışmasının bir gereği olduğu belirtildi. Daha sonra söz alan TSİP il başkanı Mustafa İzci, grevin sadece yerel işverenin tutumundan kaynaklanmadığını, işçi ve emekçi düşmanı, milliyetçi cephe iktidarının Türkiye çapında emeğe yöneltttiği saldırıdan kaynaklandığını, Güneydoğu işçilerinin Türkiye işçi sınıfının bir parçası olduğunu, onbinlerce tekstil, maden işçisinin hak mücadelesinden ayrılamıyacağını, grevin başarısının tüm sosyalist ve demokratların dayanışmasına bağlı olduğunu belirterek, Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin her zaman grevci işçilerin yanında olduğunu vurguladı, «zafer, er ya da geç işçi sınıfının olacaktır» dedi.

Daha sonra işçilerle, grev gözcüleriyle yapılan sohbetlerde işçiler işverenin baskılarının kendilerini yıldıramıyacağını söylediler. İşyeri baştemsilcisi Mustafa Çöplü'nün asılsız gerekçelerle gözaltına alınmasının işverenin grevi kırmak için bir oyunu olduğunu belirttiler. Grev müddetince işçilerin birliğinin titizlikle korunduğu, işverenin işçileri aldatma, bölme çabalarının boşa çıkartıldığı vurgulandı. Grev gözcülerinden Mail Arslan bu konuda şunları söyledi:

«Grevimiz sermaye sınıfına karşı verdiğimiz mücadelede biz işçiler için bir okul olmuştur. İşverenin, sen AP'lisin, sen CHP'lisin diye işçileri bölme çabaları başarısız kaldı. Çünkü, grev süresince ancak birlik olursak başarıya ulaşacağımızı ve sınıf olarak aynı çıkarlara ve aynı kadere sahip olduğumuzu gördük. Ayrıca bizim işkolunda çalışan Tezbüro-İş üyesi sınıf kardeşlerimizin imzaladıkları toplu sözleşmenin işveren tarafından uygulanmaması üzerine alacakları grev kararında en büyük destek ve yardım bizden gelecektir. Farklı sendikalarda olsak bile işverene karşı olan mücadelemiz daha kolaylıkla başarıya ulaşmamızı sağlayacaktır. Grevimizin başarısı Kamu İktisadi Teşekkülleri ve diğer kooperatif birlikleri için iyi bir örnek olacaktır. Bunun yanında şunun da bilincindeyiz ki, **«ekonomik mücadelemiz tek başına yeterli değildir. Biz sömürüsüz, baskısız bir dünya olan sosyalizm için mücadele etmezsek kalıcı kurtuluşumuzu sağlayamayız.»**

Ziyaret grubumuz işçilere başarılar dileyerek, grevdeki ikinci işyeri olan Üzümsuyu işletmesine gitti. Bizleri yüce sınıf dayanışması duygularıyla karşılayan grev gözcüleri hemen grubumuzla kaynaştılar. Yaptığımız sohbette işyeri temsilcisi arkadaş, grevin gelişiminden, işverenin ve MC iktidarının işçi haklarına yönelttiği yasa dışı baskılardan söz etti. «Bu baskılar işçilerin ve demokrasi güçlerinin birliğini ve kararlılığını pekiştirmeye yarıyor» dedi. Greve gösterdiği dayanışmadan ötürü işçiler adına TSİP'e teşekkür etti.

TSİP G. Antep il başkanı Mustafa İzci ise, «grevi, işçilerin ekonomik mücadelesinde en önemli silahlarından biridir» diyerek bunun yanısıra grevin aynı zamanda bir okul olduğunu, işçileri burjuva partilerine ve burjuva iktidarlarına karşı bilinçlendirdiğini, MC'nin işçilerin son lokmasıyla birlikte sendikal ve siyasal özgürlüklerine de göz diktiği bir dönemde yapılan grevin büyük bir önem kazandığını ve bunun başarı-

devamı s. 7, sü.5'de

BİSMİL TEKEL İŞÇİLERİ İLERİCİ SENDİKA İSTİYOR

Türk-İş'e bağlı Tek-Gıda-İş Sendikası'na üye Bismil Tekel işçileri sendikalarından memnun değiller. Kendileriyle konuşan Gerçek muhabiri arkadaşımıza, «Bismil'de sendikanın şubesi olmadığını, mevsimlik işçi olduklarından toplu sözleşmeye gidemediklerini, 3. MC'nin sözleşmeleri ertelediğini» anlattılar.

Gene Bismil Tekel işçilerinden Nurettin Özgün, arkadaşımıza şunları söyledi: «Altı yıldan beri çalışıyorum. Tek-Gıda-İş üyesiyim. Sendika hiçbir sorunumuzla ilgilenmiyor. Vergi Dairesine iş karnesi vermediğimiz için ücretlerimiz kesiliyor. Hâlâ Nisan ayının bordroları yapılmadığı için maaşımızı alamadık. Acil ihtiyaçlarımızı dışarıdan borç harç ederek karşılıyoruz. Zaten maaşımız da 4500 lira. Geçinebilirsen geçin. Çoğu zaman 9 saat çalışıyor, hastalandığımız zaman izin alamıyoruz. Çok zorunlu izin aldığımızda ücretimizden kesiliyor. Bizim elimizden tutan, gerçekten «bizim» olan ilerici bir sendikaya geçmek istiyoruz. Bunun mücadelesini de başlattık.»

kıssadan hisse!.. — H.ELŞAN

